

ÆTT OG ANNET

Årgang 34 Utgave 89

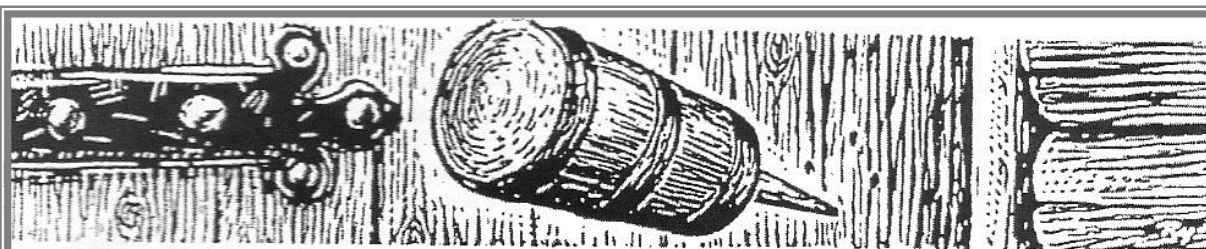
Grenland Ættehistorielag

Mars 2013

Innhold

Budstikka nr. 1 – 2013	side 2,35
Lederens spalte	side 3
Bladet vårt, tilbakemeldinger.....	side 4
Lagets virksomhet høsten 2012	
Hedersprisen 2012	side 5
Slektsforskerdagen 2012	side 7
Høstmøtet 2012.....	side 9
Lagets møter høsten 2012.....	side 10
Avisbesøk på lagets møte 24.1.2013.....	side 11
Slektstoff, artikler m.v.	
Avisintervju om Gamle Gjerpen, Varden	side 15
Forslag til dugnad for 1600-tallet	side 17
Folketellingen 1891 digitaliseres.....	side 21
”Erindringer om Mit Liv” av Conrad N. Schwach, del 3.....	side 22
Noen data om prester nevnt i C.N.Schwach sin beretning	side 32
Kunngjøringer	
Møtekalender våren/forsommeren 2013	side 35
Årsmøtet 11. april 2013, innkalling.....	side 36

Budstikka nr. 1 — 2013

Styret i Grenland Ættehistorielag:

Leder: Terje Rehn Holm-Johnsen
Sekretær: Audhild Dahl
Web-redaktør, regnskapsfører: Tore Granly
PR--ansvarlig: Jørn Olsen
Varamedlem: Harald Valstø Eikland

Nestleder, kasserer: Kari Aabelvik
Arkivar: Kersti Sorter
Arkivarassistent: Berit Thorsberg
Varamedlem: Sven Erik Langseid

Kontaktinformasjon Grenland Ættehistorielag:

Postadresse: Postboks 169, 3901 Porsgrunn
E-post: lagskontakt@grenlandslekt.no
Konto: 0540 08 73048
Nettside: www.grenlandsslekt.no
Besøk vår nettside for mer informasjon, slektsforum, kildemateriale, medlemsmøter m.v.

Bli medlem i Grenland Ættehistorielag

Medlemskontingent for 2013:

Enkeltmedlem 175 kr.
Medlemmer, ektefeller/par 200 kr.
Medlemmer fra Norden..... 250 kr.
Medlemmer fra verden ellers 300 kr.

Redaksjonskomiteen i Ætt og Annet:

Terje Rehn Holm-Johnsen, tlf. 479 04 225, e-post: tr.holmjohansen@gmail.com
Jan Christensen, tlf. 35 52 47 08, e-post: jan@slekt.org
Gard Strøm, tlf. 957 89 494, e-post: post@gamlegjerpen.no
Ivar Kokkersvold, tlf. 476 33 307, e-post: ivar@kokkersvold.net

Husk å melde fra om endringer om postadresse og e-post til laget

Vi sliter med et antall medlemsblader som kommer i retur ved hver utsending. Som oftest er det at dere har flyttet, men glemt å melde fra til oss. Dette fører til at dere får medlemsbladet forsinket samt at vi får ekstra kostnader til utsending. Så glem ikke oss når du melder adresseforandring.

Videre har laget fått e-post-adressen til en del av våre medlemmer - men langt fra alle. Ved utsending av noen meldinger pr. e-post viser det seg så igjen at noen kommer i retur. Så meld fra om e-post og endringer.

Grasrotandelen til Norsk Tipping til laget?

En oppfordring til våre lesere/medlemmer til å benytte denne ordningen med en 5%-andel til laget. Det vil være et kjærkommet bidrag til lagets økonomi. Jamfør tidligere notis i bladet.

Leders spalte

Så har vi kommet til 2013. I skrivende stund er det bitende kaldt ute, men solen har snudd og vi nærmer oss en varmere tid. Mange benytter vinteren til å forske på sin slekt. Vi ser at interessen er høyere vinterstid, derfor har vi også flest møter på denne tiden av året. Tilgangen til kilder på internett gjør slektsforskning til en hobby man kan bedrive daglig. Før måtte man planlegge dette, med besøk på ulike arkiver. Kanskje måtte man til og med bestille kildene i forkant? Men det er viktig at man ikke glemmer at noe er kun tilgjengelig i arkivene. Internett har ikke alt! Derfor har vi også i tidligere år vært offensive i forhold til å sikre oss slike kilder.

Det pionerarbeidet blant annet Per Stian Bjørnø Kjendal og Jan Christensen tidligere gjorde med å avfotografere kilder på Statsarkivet, har gjort at dere som medlemmer har hatt tilgang til for eksempel presteattester, et verktøy som gir uvurderlig hjelp i jakten på hvor forfedrene kom fra. Et eksempel i min egen slekt, riktignok fra Tønsberg: Ole Knudsen Dahl gifter seg i 1800. Det er en av mine aner. Jeg vet ikke hvor han kom fra, og jeg lager derfor en etterlysning på digitalarkivet. Noen uker etter får jeg en telefon fra en slektsforsker som har funnet Ole Knudsen i presteattestene, og han er da fra Gudbrandsdalen. Grenland Ættehistorielag selger fortsatt presteattestene på CD, og de er også til utlån i arkivet vårt!

I disse dager går en ny serie med "Hvem tror du at du er" på NRK1. Dyktige slektsforskere har hittil hjulpet Linn Skåber, Eyvind Hellstrøm og Vegard Ulvang med svar på sine spørsmål rundt slekten. Vi vet fra sist gang at dette var noe som fikk nordmenn til å bli interessert i slektsforskning. Vi må være tilgjengelig for dem, dersom de har behov for å søke etter sin egen slekt. I forbindelse med programserien har vi i Grenland Ættehistorielag fått flere henvendelser fra media. Varden var på et av våre medlemsmøter, og det resulterte i en to-siders artikkel som dere kan lese om i dette bladet. Uken etter var vår nestleder Kari Aabelvik i studio hos NRK på Borgåsen og pratet om slekt. Uken etter der igjen var undertegnede på TV-Telemark. Det er lenge siden vi har hatt slik PR for vår forening!

Vi nærmer oss et årsmøte. I denne utgaven av Ætt og Annet finner du innkallelsen til årsmøtet. Vi trenger nytt blod i styre og stell. Dersom du føler at du kan bidra ta da gjerne kontakt med oss så skal vi formidle dette videre til valgkomiteen. Den består i år av Aage R. Andresen, Oddbjørn Haugerud og Vigdis Kverndal. I år har vi også jubileum. I juni 1973 stiftet en gjeng med unge slektsforskere Grenland Ættehistorielag. Det er noen av disse igjen i foreningen, og flere av dem vil bidra med litt historikk i neste nummer av Ætt og Annet som blir et jubileumsnummer. Det blir også noen vanlige slektsforskningsartikler her. Vi oppfordrer medlemmene (nok en gang) om å skrive artikler og sende til oss, vi får aldri nok!

Sist, men ikke minst, så vil jeg gratulere Gard Strøm som tidlig i år har fått lagt ut samtlige gårder i Gjerpen. Det har tatt ham 23 år. Dette er et kjempearbeid som vi alle vil ha mye glede av. Godt nytt (jubileums-) år! Velkommen til mange spennende møter i 2013.

Terje Rehn Holm-Johnsen
leder Grenland Ættehistorielag

Forsidefoto av hedersprisen til Per Sverre Øvrum: Gard Strøm

BLADET VÅRT

Tilbakemeldinger, skribenter m.v.

Vi i redaksjonskomiteen er selvsagt interessert å høre hva våre medlemmer synes om bladet vårt, men får bare mer sporadisk tilbakemeldinger om det.

På den bakgrunnen tok vi opp på et møte høsten 2012 ønsket om tilbakemeldinger og en debatt omkring bladet. Det var da et uanmeldt tema med færre medlemmer til stede, og det ble mer spredte synspunkter.

En oppsummering fra dette møtet, var :

- en bekreftelse på vårt inntrykk fra tidligere om at bladet er en viktig kontakt for medlemmene, spesielt for de mange som mer sjeldent kommer på våre møtet samt "utenbysboende".
- videre at vi var noenlunde på god kurs med en blanding med informasjon om lagets virksomhet og annet slektstoff, artikler m.v.

Vi vil nå videreføre en slik debatt og tilbakemeldinger - som et tema på vårt forum (som opprettes omtrent samtidig med at dette nr. er medlemmene i hende). Her ønsker vi at flest mulig deltar og med synspunkter på alt; ris og ros. Så får vi i red.kom. se etter hvert om når vi tilbakemelder.

Så - noen ord om bladet vårt. Det er hovedsakelig basert på dugnad i likhet med mye annet i laget, og med utgifter kun til trykking og porto for utsendelse. Men selv det utgjør en betydelig utgiftspost for laget. I så måte vil det alltid være et spørsmål om det er verdt innsatsen - både penger og arbeid - for å opprettholde medlemsbladet i nåværende form.

For et medlemsblad i noenlunde nåværende form og 3. g. pr. år, er vi mest av alt avhengige av større oppslutning fra våre medlemmer med stoff til bladet. Det har til tider vært så vidt magert at vi i red.kom. har måttet lage alt stoff til bladet sjøl. I og med at vi avventer i det lengste bidrag fra andre, gir det en altfor kort og hektisk jobbing rett før trykkefristen.

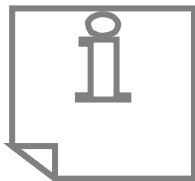
En slik hektisk arbeidsform gir også for lite tid til kontroll og korrekturlesing før trykking. Noe da bladet til tider har vært preget av. Vi kunne sikkert vært flinkere til å mase og "hanke inn" stoff fra våre medlemmer. Men igjen et spørsmål om tid vi makter å avsette til bladet.

En ide vi så har kommet på, er om noen kunne seg melde seg på som en mer faste skribenter. Kun som en e-post-liste vi kunne kontakte etter behov. Det vil lette vårt arbeid og gi oss en et mer forutsigbart blad framover.

Et lite regne-eksempel her er at 1 artikkel pr. 2. år fra 10-20 slike faste gjesteskribenter, ville bladet langt på vei være sikret framover. Selvsagt uten forpliktelser.

I denne sammenhengen bør vi vel også presisere at vi ønsker bidrag fra alle våre medlemmer. Det være seg artikler, forslag og tips om stoff. Om du har noe egnet stoff eller forslag men føler deg ikke nok skrivefør, så kontakt en av oss i red.kom. Sammen kan vi så få laget noe til bladet.

*Med hilsen
redaksjonskomiteen*

Informasjon om lagets virksomhet

Hedersprisen 2012

Vi i Grenland Ættehistorielag etablerte i 2003 en hederspris. Den skulle gå til enkeltpersoner eller organisasjoner/institusjoner som fremmer interessen for slektsforskning i Grenland og Telemark.

I løpet av disse årene har mange sterke navn i slektsforskermiljøet fått prisen. Vi nevner Reidar Ballestad, ekteparet Gunnlaug og Torbjørn Aasetre, Jan Christensen, Statsarkivet i Kongsberg, Per Stian Bjørnø Kjendal, Thor Wølner Gundersen, Leif Biberg Kristensen, Nils Buverud og sist Gard Strøm.

Vi gratulerer Per Sverre med prisen!

*Terje Rehn Holm-Johnsen
Leder*

Foto: Gard Strøm

Hederspriskomiteens begrunnelsen for tildelingen 2012:

Hedersprisen 2012 går til en mann som i mange år har vært medlem i Grenland Ættehistorielag. Han gjorde seg godt kjent med den gotiske håndskriften i det han skrev av den første kirkeboken for Seljord, ført i pennen av Seljordspresten Zacharias Schanke i tiden 1654-1689. Denne er oppbevart i lagets arkiv. Kopi kan kjøpes for en billig penge. Pris-vinneren har også gitt ut flere slektsbøker om Gjerpenslekter. Han ga rundt 2001 ut boka "Virksomhet og Vekkelser i Gjerpen". Han har dessuten, i samarbeid med andre, skrevet og redigert: "Indremisjonsforeninger i det 20. århundre" og "Borgestad kirke 75 år 1907-2007."

Den verdige vinner av årets hederspris heter **Per Sverre Øvrum!**

(Hederspriskomite: Torbjørn Aasetre, Gard Strøm, Jan Christensen og Kersti Sorter).

Takk

for tildelingen av Grenland Ættehistorielags hederspris for 2012!

Her en tidlig formiddag fikk jeg en skikkelig overraskelse. Gard Strøm ringte og spurte om jeg hadde lest e-posten. Nei, det hadde jeg ikke, så jeg fikk beskjed om å lese den, og så gjorde han oppmerksom på at han kom på besøk om 10 minutter.

På e-mailen lå det da en høyst uventa beskjed om at jeg hadde blitt tildelt Grenland

Ættehistorielags hederspris for 2012. Så kommer Gard Strøm med blomsterbukett, diplom og et kjempeflott fat med inskripsjon. Jeg ble ærlig talt fullstendig overveldet over å ha blitt tildelt en slik hederspris!

Jeg vil da håpe at noen får nytte av det materialet laget har fått, og det jeg evt. måtte ha på lager.

Hjertelig takk!

Skien den 5. november 2012,
hilsen

Per Sverre Øvrum

Laget har fått overlevert en CD med slektshistorisk materiale m.v. som hedersprisvinneren Per Sverre Øvrum har arbeidet med gjennom mange år. Vi takker så mye for det. Vi skal etter hvert få gjennomgått denne CD-en, og finne den mest hensiktsmessige måte å oppbevare materialet på; lagets hjemmeside og/eller vårt arkiv.

Terje Rehn Holm-Johnsen, leder

Hedersprisvinnere

2012-prisen var den 10. i rekken siden starten i 2003:

- 2003: Reidar Ballestad
- 2004: Gunnlaug og Torbjørn Aasetre
- 2005: Jan Christensen
- 2006: Statsarkivet på Kongsberg
- 2007: Per Stian Kjendal Bjørnø
- 2008: Thor Wølner Gundersen
- 2009: Leif Biberg Christensen
- 2010: Nils Buverud
- 2011: Gard Strøm
- 2012: Per Sverre Øvrum

Slektsforskerdagen 2012

Slektsforskerdagen 27. okt. 2012

Tekst og foto: Terje Rehn Holm-Johnsen

Slektsforskerdagen 2012 i Telemark er som vanlig et samarbeid mellom DIS Telemark og Grenland Ættehistorielag. Det er DIS Norge som har startet denne, og det er også de som hvert år bestemmer tema for dagen.

Årets tema var Gamle brev og postkort, kanskje et tema litt på siden for en slektsforsker, men heldigvis har vi litt lokalt Handlingsrom, slik at dette likevel kunne bli interessant for oss.

Slektsforskerdagen er alltid på den siste lørdagen i oktober, dette kan man jo like gjerne notere ned i almanakken for 2013.

Høsten 2012 hadde vi tre foredrag:

- Asbjørn Masterød fortalte om den gamle postvegen gjennom Bamble.
- Kjell Voje viste fram mange gamle og flotte postkort fra Bamble.
- Jørn Olsen fortalte om sitt prosjekt, nemlig eidangerslekt.org.

Asbjørn Masterød
fortalte om den gamle postvegen gjennom Bamble.

Kjell Voje
med mange gamle og flotte postkort fra Bamble

Jørn Olsen
orienterte om sitt prosjekt;
eidangerslekt.org

I tillegg fikk Vita Veritas også lov å presentere seg i år, som i fjor. (Vita Veritas er et firma som bistår folk i å dokumentere sin livshistorie). Vi hadde også invitert Gjerpen Antikvariat, som stilte med bøker fra butikken, spesielt med tanke på lokalhistorie og slektshistorie.

Tross noen innkjøringsproblemer med internett ble dette nok en gang et vellykket

arrangement. DIS og Grenland Ættehistorielag begynner å få en bra flyt på dette.

Gratis kaffe og vafler til gjestene og gode foredrag trekker folk. Vi gleder oss allerede til neste arrangement. Jeg vil som leder takke de fra vår forening som bruker 5-6 timer denne lørdagen for å hjelpe til.

Tusen takk!

**SLEKTS-
FORSKERDAGEN** 27. oktober 2012

Tema: **BREV · POSTKORT · POSTVESEN**

DIS-TELEMARK OG GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG
INVITERER TIL SLEKTSFORSKERDAG!

STED: HOGSKOLEN I TELEMARK, PORSGRUNN, GAMLE BI-BYGGET
TID: 11:00 - 15:00

KL 1200 DEN GAMLE POSTVEIEN V/ASBJØRN MASTRØD.
KL 1300 GAMLE POSTKORT V/KJELL VOJE
KL 1400 EIDANGER BYGDEBOK V/JØRN OLSEN

GJERPEN ANTIKVARIAT KOMMER MED ET UTVALG BØKER

GRATIS ADGANG - åpent for alle -
GRATIS KAFFE OG VAFLER

Høstmøtet 2012

Tekst og foto. Terje Rehn Holm-Johnsen

Et høstmøte med foredrag m.v. har lang tradisjon i laget. I 2012 var datoen 30. oktober.

Foredragsholder var Jon Gunnar Arntzen, forfatter, redaktør og historiker. Han ga oss et spennende foredrag om ei adelsdame som ble gift til Løvenskiold på Fossum. Hun het Ingeborg Akeleye, og hennes livshistorie brakte oss fra skilsmisse med jernverkseier Herman Løvenskiold, et samarbeidsforhold med grev Christian Conrad Danneskiold Laurvig til et nytt ekteskap med den svenske legasjonssekretæren (og spionen) Carl Ingman Manderfeldt. Foredraget var interessant og underholdende.

Som seg hør og bør på våre høstmøter var det deilige rundstykker og kaffe etterpå. En stor takk til kaffekomiteen med Liv K. Pettersen i front som alltid sørger for hygge. Loddosalget innbrakte litt inntekter til laget.

*Jon Gunnar Arntzen med foredraget:
Ingeborg Akeleye
En fremmed blomst i den hjemlige
genealogiske flora*

Høstmøtet 30.10.2012 i Østre Porsgrunn kirkestue

Møter i laget - høsten 2012

Høsten 2012 har laget avholdt i alt 6 arbeidsmøter, 2 utvidede møter samt høstmøtet.

Høstmøtet er omtalt tidligere, og vi tar med en kortfattet beskrivelse av de utvidede møtene.

Utvidede møter

Utvidede møter høsten 2012 med temaer:

Utvidet medlemsmøte 20. sept. 2012:

Eidangerslekt

Jørn Olsen orienterte om sitt arbeid med Eidangerslekter og -gårder. Jamfør artikkel i bladet okt. 2012.

Utvidet medlemsmøte 22. nov. 2012:

DIS-Telemark

Eva Erntsen orienterte om sin organisasjon, slektsarbeider de har utført og om pågående prosjekter.

*Møtelokalet 2.etasje i Porsgrunn bibliotek som laget benytter til sine møter.
Her fra arbeidsmøtet 24.1.2013*

Foto: Ivar Kokkersvold

Avisbesøk på møte i laget

På arbeidsmøtet 24. jan. 2013 hadde vi besøk av en journalist fra avisa Varden. Med innhentet tillatelse fra avisa/journalisten tar vi her med hele dette oppslaget. Et fint oppslag omkring aktivitetene på våre møter, og som vi ønsker å dele med alle våre medlemmer selv om en del selvsagt allerede har lest det i avisa.

Varden fredag 1. februar 2013

Vi slekter på noen både her og der

Tekst og foto: Jan Odinsen, Varden

Det gikk ganske stille for seg på Grenland Ættehistorielags siste møte på Porsgrunn bibliotek, bare avbrutt av et og annet "ja!" og "se det!".

PORSGRUNN

To torsdager i måneden står pc-ene mot hverandre på et møte rom i 2. etg. på Porsgrunn bibliotek «oppslått» på kirkebøker, slektsfora i inn- og utland, ættesider og digitale bygdebøker.

Hvem tror du at du er?

- Her kan de som vil komme og få hjelp til å finne ut av det med slekta, sier styremedlem i laget Jørn Olsen, en av tre fra laget som hjalp til den kvelden. Det går på omgang mellom medlemmene.

Ættesøk.

To torsdager i måneden møtes ivrige slektsinteresserte i nær stillhet hos Grenland Ættehistorielag på Porsgrunn bibliotek.

Selv er Olsen for svært viderekommen å regne. Alt i ti år nå har han, med Skotfoss-far og Eidanger-mor, sittet og digitalisert alt materiale om Eidanger. I utgangspunkt som en revisjon av Schilbreds gamle bygdebok derfra. Arbeidet legges kontinuerlig ut på web.

- Jeg er vel kommet til gårdsnummer Gunneklev, sier Olsen som da har rundt 20 gårder igjen. Her er også Siljan og Brevik med.

- Pluss Østre Porsgrunn sør for Lille-elva fra før 1764. Det vil si før kirken ble bygd. Den gang hørte det nord for elva til Gjerpen, forklarer Olsen.

- Gamle Gjerpen er forresten også av Gard Strøm snart ferdig med. Etter å ha holdt på i 23 år!

Grenland Ættehistorielag har holdt på enda litt lenger - i 40 år. De har også en godt utviklet hjemmeside.

Alt begynner et sted

Denne torsdagen stilte Åge Mathisen fra Klyve på sitt første møte i Ættehistorielaget. Bare medbrakt bestefars navn, Thoresius Brekke, født 1874 i Solum.

En smal sak da for den drevne å gå inn på digitalarkivet.no og finne ham igjen i folketellingen for 1901. Hvor også kona og alle barna er sirlig nedtegnet. Og så ta det derfra.

Digitale spor

På digitalarkivet.no, som driftes fra Riksarkivet, ligger alskens kirkebøker og manntall, folketellinger, skifte- og panteregistre, utvandrer- og militære lister fritt tilgjengelig fra hele Norge.

Rett rundt bordet i Porsgrunn jubler Elbjørg Bakke da det renner inn et svar på et spørsmål hus nesten nettopp har lagt inn på et forum på amerikanske ancestry.com.

I bibliotekets lokalhistoriske rom ligger kilometervis med mikrofilm og avisutklipp. Jørn Olsen viser vei.

Nestleder Kari Aabelvik snublet over en smed i Brevik på 1850-tallet - ikke i slekta - bokført skyldig i gjentatte leiermål. Jan Christensen og Berit Thorsberg forhører seg.

Første søk

Styremedlem Jørn Olsen (t.v.) hjelper Åge Mathisen (t.h.) i gang med slekts-treet basert på bestefar Thoresius Brekke f. 1814 i Solum.

- Folk er på web'en hele tida, det går raskt å få svar, sier Bakke som fra før via nettet alt har kontakt med to amerikanske firmenninger.

Ættehistorielaget har tilgang på digital slekts-historie både i Sverige og USA. Mens tilgang til digitalarkivet.no i Norge er gratis – det vil si betalt av staten, koster disse andre noe.

- Jeg har en historie omtrent som Ulvangs fra tv – bare uten noen gullmedalje, sier Roar Rosenvold fra Skien. Den begynner i Sverige, hvor familien mistet alt. De måtte ta skreppa på ryggen og endte i Drammen.

Rosenvold har lovt barnebarna å finne ut alt om dere tipp-tipp-oldeforeldre. Det kan bli

omfattende. I sin database har han nå 2022 navn å holde styr på, fordelt på 5939 familier.

Så, særlig fordi han også har vært borte fra slektsarbeidet en tid, trenger han en plan.

Litt av hvert

Han avbrytes i tankerekka av et lite utbrudd fra Kari Aabelvik, nestleder i laget, som er kommet over et par rubrikker i en kirkebok hvor en jente i Seljord i 1853 er «besvangret utenfor preste-gjeldet» - i Brevik. Den som ikke bare en gang, men nå også for andre gang, har gjort seg skyldig i leiermål (straffbart samleie), er en gift smed fra Brevik. Dette var forbundet med strenge straffer den gang. I dag gyser vi ennå litt.

Gamlemåten

I tillegg til det digitale har Ættehistorielaget også fire arkivskap fulle av gammelt kildemateriale til å bla i.

Steinar Kristiansen må løse et lite mysterium som ikke er helt uvanlig i slektsgransker kretser. Tippoldefar Christian fra Stokke er 23 år i 1818 og notert som 74-åring i 1856. Det går jo ikke. Her må kryssjekkes mot andre tellinger og kilder.

Ved bordenden er en mail fra Trøndelag kommet på bordet, med et slektstre tilbake til 1600-tallet og Petter Dass.

Selv har Jørn Olsen fulgt deler av sin slekt tilbake til Mo sogn ved Tanum i Sverige, og vært på torpet de forlot der.

- Det sto ennå en forfallen stue på husmannsplassen der, sier Olsen.

Siden fulgte han slekta til gruvene på Åmdals Verk og Ødegården – før de endelig kom Skotfoss og papirfabrikkene der rundt 1900.

- Men jeg har kontakt med en firmenning, en etterkommer av dem som ble igjen der borte, sier Olsen.

*Jørn ved lagets arkiv.
Et foto tatt av journalisten men som ikke ble med i avisoppslaget.*

Merknad til oppslaget:

Siden det var undertegnede som tok initiativet til å ta dette avisoppslaget med i bladet vårt inklusiv overføringen, kom jeg til å lese dette langt mer grundig enn jeg vanligvis gjør. Jeg kom så til å se at enkelte detaljer i dette oppslaget ikke stemte helt, og oppmerksomme lesere og spesielt de som var tilstede vil nok se det (eller allerede har sett det i avisa).

Imidlertid synes jeg at journalisten har gjort et utmerket arbeid med å formidle hva som skjer på våre møter, arbeidsform og stemningen rundt bordet – godt ispedd med intervjuer av enkelte. Så jeg for min del "lever godt med" at journalisten vel ikke er slektsgransker.

Ivar Kokkersvold

SLEKTSTOFF

Artikler m.v.

GJERPEN INTERAKTIVE BYGDEBOK

Avisintervju med Gard Strøm

I forrige nummer av bladet var det en omtale/presentasjon av Gamle Gjerpen, og vi synes dette intervjuet er et fint utfyllende tillegg til denne artikkelen. Noen av medlemmene har nok lest dette intervjuet allerede. Neppe alle, og med innhentet tillatelse fra avisa/journalisten tar vi det her med i sin helhet.

Vår store gratulasjon og takk til Gard/Dutte for livsverket med Gamle Gjerpen fra de 3 andre i redaksjonskomiteen

Varden torsdag 31. januar 2013

Bygdebok på nett komplett

Etter 23 års arbeid føyer Gard Strøm denne uka til den siste av 142 gårder i sin bygdebok på nett for Gjerpen.

Journalist: Pål Egil Tornholm, Varden

SKIEN

Ikke mindre enn 5000 oppslagssider regner slektsforskeren med å ha nedtegnet på www.gamlegjerpen.no. Noe lignende stykke arbeid har ikke styreleder Terje Rehn Holm-Johnsen i Grenland Ættehistorielag hørt om i hele Norge.

Enestående verk

– Dette er helt unikt. Et fantastisk verktøy for alle som vil granske slekt og fortid lokalt opp til 3–400 år tilbake, sier Holm-Johnsen.

Gard Strøm (62), med kallenavn Dutte, særlig som musiker, fikk Ættehistorielagets hederspris i 2011.

– Vi har fulgt og støttet prosjektet hans siden

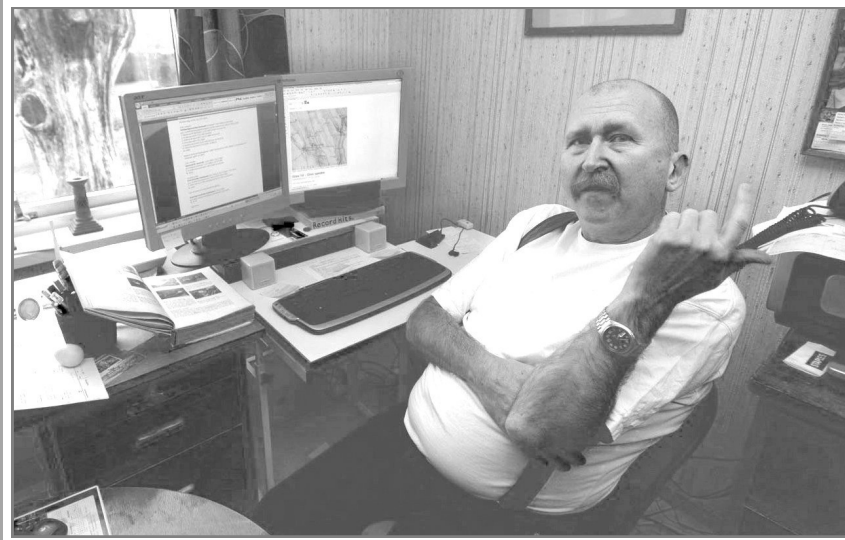
starten. Det som virket uoverkommelig i begynnelsen, skal han ha all ære av å ha fullført helt på egen hånd, sier Holm-Johnsen.

Skien og Porsgrunn

Den elektroniske bygdeboka omhandler Gjerpen prestegjeld, med en langt større geografisk utstrekning enn det som i dag regnes som Gjerpen.

– Bygdeboka tar for seg hele regionen fra Kongsberg grense i nord til og med Vallermyrene i Porsgrunn i sør. Gulset og Strømdal hørte også med til datidens prestegjeld, forklarer Dutte. Selv bor han i Valebø, men er vokst opp i Brevik.

– Faren min ble født i Gjerpen. Det var sånn

Gard «Dutte» Strøm legger i disse dager ut historien til den siste av de 142 gårdene som hørte til Gjerpen prestegjeld. Dermed er 23 års tålmodig arbeid nesten til ende. Her er slektsgranskeren avbildet hjemme i Valebø for to år siden.

Foto: Helge Ottesen, Varden

jeg fikk interessen, da jeg ville sjekke min egen slekt. Jeg oppdaget at det var veldig arbeidskrevende og tungvint. Det ville jeg gjøre noe med!

Fra før hadde Gjerpen bygdebok i tre bind. Første bind ført i pennen av Terje Christensen i 1971, de neste i 1978 og i 1983.

Alt i alt syntes Strøm det var en solid bygdebok, men han innså også at det var langt mer å hente i kirkebøker og andre skriftlige kilder om slektenes gang.

Yngste sønn var nettopp født da Strøm krummet hals og gikk i gang med å samle og legge ut historien til prestegjeldet, gård for gård – med utallige underbruk.

Det skulle ta ham 23 år å «fullføre». I disse dager legger bygdebokforfatteren ut Fjelldalen som den aller siste gården i solo-prosjektet.

Over 1000 innom

– Strengt tatt blir jeg jo aldri ferdig. Jeg får stadig tilbakemeldinger med nye opplysninger eller bilder. Slike tilbakemeldinger og korrigeringer har vært til stor hjelp nderveis!

Antall lesere av bygdeboka øker fra uke til

uke. Mens han for drøyt to år siden hadde 4-600 mennesker innom nettsiden hver uke, er tallet nå godt over 1000 i uka.

– Jeg har satset på å gjøre bygdeboka så folkelig og brukervennlig som mulig. Jeg håper den skal være en ypperlig hjelpesnor for nye slektsforskere, sier Strøm, som fortsatt gjerne tar imot historisk materiale andre måtte sitte på. Han har ikke mulighet for å granske slekta for andre, men svarer på epost til alle som har spørsmål om bygdeboka.

– Vanligvis står det vel en komité bak bygdebøker. Det har ikke vært noe for deg?

– Nei, det ville gått med altfor mye tid til møter og tilbakeslag når komitémedlemmer faller fra. Det er jo ofte mennesker høyt opp i årene som sitter i slike komiteer.

– Har du noen gang angret på det du satte i gang?

– Nei, aldri. Jeg har ofte sittet til langt på natt for å ajourføre sider. Helt greit for meg at det har vært veldig tidkrevende, mer krevende enn du får inntrykk av i NRKs fjernsynsserie «Hvem tror du at du er?».

Men minst like spennende!

Et forslag til dugnad for 1600-tallet

Av Odd Arne Helleberg

I 1973 kom skattematrikkelen for Telemark 1647, som ledd i en landsomfattende serie. Lokal- og slektshistorikere stusset litt, for her kom en glimrende kilde til deres metier – men så sørgelig alene. For resten av skattematerialet befant seg på Riksarkivet, dit en måtte reise, og så bestille xerox-kopier til 70 øre stykket av pakke etter pakke.

Langsomt ble det bedre. For på begynnelsen av 80-tallet kom de på microfiche-kort, som lot seg skaffe til en overkommelig pris. Og nå ligger de snart på Digitalarkivets hjemmesider alle sammen. Så da er det på tide å dra nytte av stoffet, og jeg ser en gylden mulighet til å skaffe en kryssjekket oversikt for hver generasjon framover: Ca. 1620, ca. 1645 og ca. 1662. Og jeg har prøvet det ut i det små, så jeg vet det går:

I 1991 ga jeg ut kanselliets jordebok over Telemark for 1615. Det er bygget over det enkelte gårdsbruk, og har med eierne av gårdpartene her, så langt en maktet å skaffe seg oversikt over det da. Den ligger også som database i Digitalpensjonatet. I 2004 fulgte jeg opp med stattholderskapets jordebok for 1624.

Den er organisert på person, med oppgaver over hva hver enkelt eide av odels-, pante, barne- og kjøpegods, og trass i at den er ca. 10 år yngre enn den fra 1615, er det så stor overlapping at de fungerer ganske godt til kryssjekking og utdyping av hverandre. Tvilstilfeller kan ofte avklares ved hjelp av mellomliggende skattelister.

Som eksempel kan nevnes Borge austre i Gjerpen: I 1615 er den omtalt to steder, på s. 21 er det oppgitt at Arne Borge eier 7 huder, på s 29 står Stov Skjelsvik i Eidanger oppført med en hud. I 1624 (s. 167) får vi vite at Arne da eide 7 huder 3 skinn som

giftingsgods, mens Stovs part er pantegods. I 1647 var samlet bondegods på 9 huder, så det er tydelig vi mangler eierne av 1 hud i 1615 og 9 skinn i 1624.

Hovholt i Eidanger var i 1615 delt mellom Gunnar Hovholt og Tor Bolviks arvinger med 4 huder på hver. I 1624 eide Gunnar sine 4 huder som odelsgods, mens Rolf Naydsson på Sandnes i Halse i Vest-Agder eide 4 huder som giftingsgods. Det er nærliggende å anta at han var svigersønn til Tor, og det lar seg da også bevise.

Så er vi framme på 1640-tallet, der vi har koppskattlistene for 1645, og rosstjeneste 1646. Den førstnevnte gir oss navnet på mannen på gården, kona og eventuelle tjenestefolk og/eller hjemmeværende barn, sistnevnte har oversikt over hva den enkelte eier, i befattet part i egen gård, og er således utmerket til å kryssjekke skattematrikkelen 1647 med – den ble som kjent tatt opp i løpet av de par foregående år. Dermed får vi en finjustert oversikt over eierforholdene på den tida, sammen med et grovt overslag over folketallet. Kvegskatten i 1657 er heller ikke lenger unna i tid enn at den kan trekkes inn som grunnlag for å vurdere levekårene.

Endelig har vi kildeseriene fra tidlig 1661-tall: Landkommisjonen av 1661 med både matrikkel og odelsjordebok, folketellingene i 1662 og 1664, og det nye matrikkelutkastet fra 1665.

De to seriene fra landkommisjonen er glimrende for kryssjekking, likeledes de to folketellingene, og sammenligner en landkommisjonen og matrikkelutkastet, ser en hvordan rydding og bygging av nye og gamle bruk hadde løpt av i den forutgående tid, med til dels stor endring av landskylda som resultat.

Jeg har gjort øvelsen for Tinn, som følger denne artikkelen for utlegging på foreningens nettsider, så leserne kan få et inntrykk av hva jeg mener. Dessverre er det litt kludrete satt opp, bl.a. med to kolonner for personer, men her er en liten smakebit på hva jeg fant:

På Lurås-Rue i Austbygda bodde ifølge Jordeboka Torstein og Oluf, og de eide de 2 tønnene landskyld i gården sammen. Går vi til odelsjordeboka, finner vi at Torstein Rue eide 1/2 tønne, mens Oluf Torsteinsson eide 1 1/2 tønne. Prestens folketelling fra 1662 fører opp Torstein, 92 år gammel, og Oluf på 50 år, med en sønn Oluf på 12 år. I 1664 har fogden bare med Oluf på 44 år som oppsitter på gården.

Matrikkelen for 1665 angir ei landskyld på 1 skippund 5 lispund; det gikk den gang 2 tønner på skippundet i landskyldregningen. Skog hadde den ikke, sikkert nok en underdrivelse, men med en viss realitet, da skogsdriften hadde foregått til dels hardt den senere generasjon. Dermed kan vi utvikle en hel liten gårds- og familiehistorie:

Lurås-Rue var på de par generasjonene som var gått siden omlag 1620 drevet opp såpass at landskylda trass i at skogen var noe ut-huggen, ble satt opp med 25%, fra 2 til 2 1/2 tønne. Det er en respektabel rydningsinnsats på den tid og med den tids arbeidsmåter.

Sameierne fra jordeboka viser seg å være far og sønn: Torstein hadde gitt over meste-parten av styringa til sønnen Oluf, men satt igjen med en part som sikkerhet for seg selv, som hjelp til sønnen, eller av begge grunner.

Han mente seg å være født omlag 1570, og presten har derfor ført opp det fine, runde tallet 92 som hans alder.

Sønnen Oluf visst ikke helt hvor gammel han var – eller kanskje det var faren som hadde svart presten – og han havner på den fine, runde alder av 50. Sønnen hans, som også het Oluf, var på vei over i de voksnes rekker, og mentes å være født rundt 1650, hvilket gir den nærliggende alder 12 år. Da fogden kom tilbake i 1664, gjettest Oluf på at han var født rundt 1640. Far hans var død, og sønnen fløyet av redet, i alle fall for gammel til å komme med i manntallet.

Tenk om vi hadde hatt en slik oversikt for hele Telemark – for ikke å snakke over landet som helhet – hva ville vi ikke da visst om næringsutvikling og nyridding, folkesetnad og framgang, slekt og slekters gang i en av de mest interessante epokene i norgeshistorien!

TELEMARK
Med någjeldende kommuneinndeling

Denne artikkelen er vedlagt en tabell (Excel-ark) med data for Tinn. Både i bredde og lengde ble denne altfor stor for bladet, og legges ut på lagets hjemmeside. På de etterfølgende sider tas med 2 eksempler fra øvre del av denne tabellen.

Så en oppfordring fra Odd Arne Helleberg om å "logge seg inn på nettsida og debattere oppstilling og samkjøring, samt videre arbeid, til det gløder!"

Ætt og Annet nr. 1-2013

Odd Arne Helleberg

Tinn 1660

ark 1

	Gårdsnavn	Min id	Gl. navn	Pr.gj.	Sogn	Bruker/ beboer	Bruker gl. stavem.	Ald- er
1	Bøen nordre	Gn 018	Bøen	Tinn	Austb.	Gjermund	Gjermund	'
2	Bøen nordre	Gn 018	Bøen	Tinn	Austb.	Gjermund	Gjermund	'
3	Tingborg	Gn 018.	Tingborg	Tinn	Austb.	Gjermund	Gjermund	'
4	Uddaren	Gn 090.3	Vlleren	Tinn	Atrå	Oluf, Even og Bjørn	Olle, Euind och Biøren	'
5	Uddaren	Gn 090.3	Vlleren	Tinn	Atrå	Oluf, Even og Bjørn	Olle, Euind och Biøren	'
6	Uddaren	Gn 090.3	Vlleren	Tinn	Atrå	Oluf, Even og Bjørn	Olle, Euind och Biøren	'
7	Uddaren	Gn 090.3	Vlleren	Tinn	Atrå	Oluf, Even og Bjørn	Olle, Euind och Biøren	'
8	Uddaren	Gn 090.3	Vlleren	Tinn	Atrå	Oluf, Even og Bjørn	Olle, Euind och Biøren	'
9	Heggtveit	Gn 093	Hegtued	Tinn	Atrå	Oluf, Even og Bjørn	Olle, Euind och Biøren	'
10	Nørstegard	Gn 090	Nøstegaard	Tinn	Atrå	Oluf, Even og Bjørn	Olle, Euind och Biøren	'
11	Mårem nordre	Gn 064	Marimb	Tinn	Atrå	Gulbrand og Årstein	Gulbrand och Aarstenn	'
12	Mårem nordre	Gn 064	Marimb	Tinn	Atrå	Gulbrand og Årstein	Gulbrand och Aarstenn	'
13	Mårem nordre	Gn 064	Marimb	Tinn	Atrå	Gulbrand og Årstein	Gulbrand och Aarstenn	'
14	Håkaland	Gn 067	Haacheland	Tinn	Atrå	Gulbrand og Årstein	Gulbrand och Aarstenn	'
15	Velta	Gn 063	Velten	Tinn	Atrå	Gulbrand og Årstein	Gulbrand och Aarstenn	'
16	Lofthus	Gn 058	Goudeset	Tinn	Atrå	Knut og Oluf	Knud och Olle	'
17	Lofthus	Gn 058	Goudeset	Tinn	Atrå	Knut og Oluf	Knud och Olle	'
18	Lofthus	Gn 058	Goudeset	Tinn	Atrå	Knut og Oluf	Knud och Olle	'
19	Lofthus	Gn 058	Goudeset	Tinn	Atrå	Knut og Oluf	Knud och Olle	'
20	Sønstebø	Gn 043	Søndstebøe	Tinn	Austb.	Knut og Oluf	Knud och Olle	'
21	Lislerud	Gn 058.3	Lislerud	Tinn	Atrå	Knut og Oluf	Knud och Olle	'
22	Bernås øvre	Gn 086	Bernaas	Tinn	Atrå	Jon og Oluf	Joen och Olle	'
23	Husevold nordre	Gn 088	Huseuold	Tinn	Atrå	Jon og Oluf	Joen och Olle	'
24	Skeie	Gn 092	Schie	Tinn	Atrå	Jon og Oluf	Joen och Olle	'
25	Gøysdal nedre søndre	Gn 077	Giøesdal	Tinn	Atrå	Gunulv og Sigurd	Gunuff och Seffer	'
26	Gøysdal nedre søndre	Gn 077	Giøesdal	Tinn	Atrå	Gunulv og Sigurd	Gunuff och Seffer	'
27	Gøysdal nedre søndre	Gn 077	Giøesdal	Tinn	Atrå	Gunulv og Sigurd	Gunuff och Seffer	'
28	Berge	Gn 014	Bergen	Tinn	Austb.	Gunleik og Nils	Gundlich och Niels	'
29	Berge	Gn 014	Bergen	Tinn	Austb.	Gunleik og Nils	Gundlich och Niels	'
30	Berge	Gn 014	Bergen	Tinn	Austb.	Gunleik og Nils	Gundlich och Niels	'
31	Berge	Gn 014	Bergen	Tinn	Austb.	Gunleik og Nils	Gundlich och Niels	'
32	Berge	Gn 014	Bergen	Tinn	Austb.	Gunleik og Nils	Gundlich och Niels	'
33	Berge	Gn 014	Bergen	Tinn	Austb.	Gunleik og Nils	Gundlich och Niels	'
34	Vålund søndre og nordre	Gn 022	Vaallund	Tinn	Austb.	Gunleik og Nils	Gundlich och Niels	'
35	Gauteset	'	Goudeset	Tinn	Atrå	'	'	'
36	Flåten	Gn 057	Goudeset	Tinn	Atrå	Jon	Joen	'
37	Flåten	Gn 057	Goudeset	Tinn	Atrå	Jon	Joen	'
38	Flåten	Gn 057	Goudeset	Tinn	Atrå	Jon	Joen	'
39	Flåten	Gn 057	Goudeset	Tinn	Atrå	Jon	Joen	'
40	Flåten	Gn 057	Goudeset	Tinn	Atrå	Jon	Joen	'
41	Romeråsen	Gn 062	Romeraas	Tinn	Atrå	Jon	Joen	'
42	Maurud	Gn 010	Maugerud	Tinn	Austb.	Jon	Joen	'
43	Lurås nordre	Gn 039	Luraas	Tinn	Austb.	Gunleik	Gundlich	'
44	Lurås nordre	Gn 039	Luraas	Tinn	Austb.	Gunleik	Gundlich	'
45	Gunleiksrud	Gn 050	Gundlichsruud	Tinn	Austb.	Gunleik	Gundlich	'
46	Lurås mellom	Gn 038	Luraas	Tinn	Austb.	Gunnar og Halvor	Gunder och Halfuor	'
47	Lurås mellom	Gn 038	Luraas	Tinn	Austb.	Gunnar og Halvor	Gunder och Halfuor	'
48	Lurås mellom	Gn 038	Luraas	Tinn	Austb.	Gunnar og Halvor	Gunder och Halfuor	'
49	Bakhus	Gn 044	Bachhuus	Tinn	Austb.	Gunnar og Halvor	Gunder och Halfuor	'
50	Hegard	Gn 031	Hegaard	Tinn	Austb.	Herlaug, Ulv og Oluf	Herloff, Ullfuer och Olle	'
51	Hegard	Gn 031	Hegaard	Tinn	Austb.	Herlaug, Ulv og Oluf	Herloff, Ullfuer och Olle	'
52	Hegard	Gn 031	Hegaard	Tinn	Austb.	Herlaug, Ulv og Oluf	Herloff, Ullfuer och Olle	'
53	Hegard	Gn 031	Hegaard	Tinn	Austb.	Herlaug, Ulv og Oluf	Herloff, Ullfuer och Olle	'
54	Skrindebakke	Gn 031.1	Schrindebache	Tinn	Austb.	Herlaug, Ulv og Oluf	Herloff, Ullfuer och Olle	'
55	Svinbøl	Gn 031.7	Svimbøl	Tinn	Austb.	Herlaug, Ulv og Oluf	Herloff, Ullfuer och Olle	'
56	Bekkjorden	Gn 031.2	Bacheiord	Tinn	Austb.	Herlaug, Ulv og Oluf	Herloff, Ullfuer och Olle	'
57	Gøysdal nedre nordre	Gn 078	Giøesdall	Tinn	Atrå	Torkjel og enka	Thorchel och enchen	'
58	Gøysdal nedre nordre	Gn 078	Giøesdall	Tinn	Atrå	Torkjel og enka	Thorchel och enchen	'

Ætt og Annet nr. 1-2013

Odd Arne Helleberg

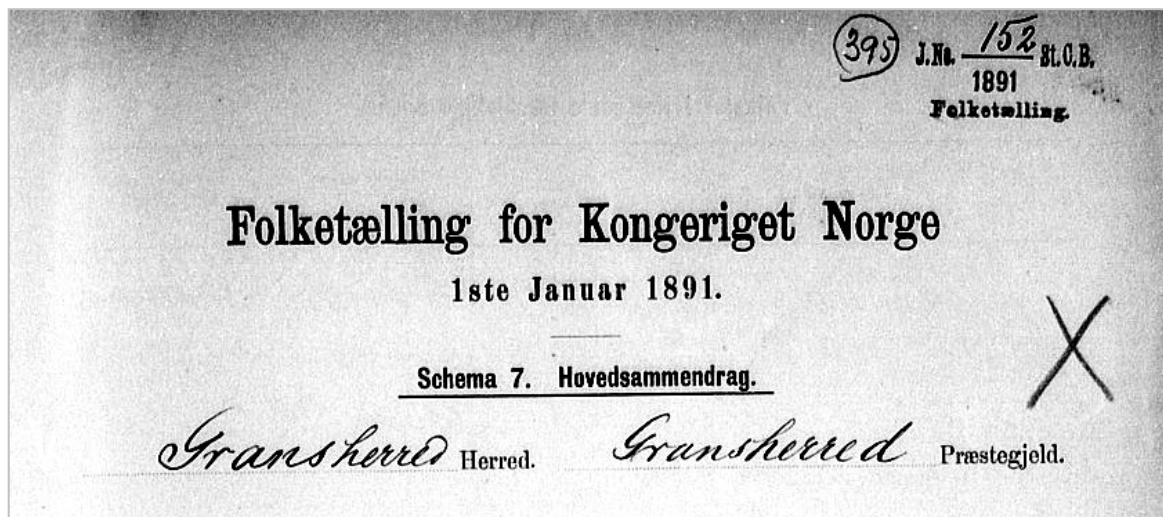
Tinn 1660

ark 2

	Eier fornavn	Eier patr.	Eier gårdsn.	Bor	Saml. landsk.	Ny L. 1667	Eier- part	Bygsel	Skog
1	Gjermund	'	Bøen n.	Austb.	4 t	'	2 1/2 t	sin lot	n
2	Gulbrand	'	Mårem n.	Atrå	4 t	'	1 1/2 t	sin lot	n
3	'	'	'	'	'	'	'	'	'
4	Oluf og søsknene	'	Uddaren	Atrå	4 t 9 1/2 skinn	'	2 t	'	n
5	Oluf	'	Mårem s.	Atrå	4 t 9 1/2 skinn	'	1 1/2 t	'	n
6	Even	'	Uddaren	Atrå	4 t 9 1/2 skinn	'	1/2 t	'	n
7	Kronen	'	'	'	4 t 9 1/2 skinn	'	7 skinn	'	n
8	Atrå kirke	'	'	Atrå	4 t 9 1/2 skinn	'	2 1/2 skinn	'	n
9	'	'	'	'	'	'	'	'	n
10	'	'	'	'	'	'	'	'	n
11	Gulbrand, Årstein og medarv.	'	Mårem n.	Atrå	7 1/2 t	'	6 1/2 t	'	litt
12	Oluf	'	Mårem s.	Atrå	7 1/2 t	'	1/2 t	'	litt
13	Jon	Jonsson	'	Atrå	7 1/2 t	'	1/2 t	'	litt
14	'	'	'	'	'	'	'	'	litt
15	'	'	'	'	'	'	'	'	litt
16	Knut	'	Gauteset	Atrå	2 1/2 t 4 skinn	'	1 1/2 t	j	n
17	Oluf	'	Gauteset	Atrå	2 1/2 t 4 skinn	'	3 q	n	n
18	Oluf	'	Mårem s.	Atrå	2 1/2 t 4 skinn	'	1 q	n	n
19	Atrå kirke	'	'	Atrå	2 1/2 t 4 skinn	'	4 skinn	n	n
20	'	'	'	'	'	'	'	'	n
21	'	'	'	'	'	'	'	'	n
22	Jon og Oluf	'	Bernås ø.	Atrå	3 t	'	3 t	j	n
23	'	'	'	'	'	'	'	'	n
24	'	'	'	'	'	'	'	'	n
25	Gunulv og Sigurd	'	Gøysdal n.s.	Atrå	3 t 8 skinn	'	2 t	j	n
26	Klemet	'	Sauro	Hovin	3 t 8 skinn	'	1 t	n	n
27	Atrå kirke	'	'	Atrå	3 t 8 skinn	'	8 skinn	n	n
28	Nils	'	Berge/Vålund	Austb.	3 t 1/2 q 4 1/2 skinn	'	3 q	j	litt
29	Gunleik	'	Berge	Austb.	3 t 1/2 q 4 1/2 skinn	'	2 t	j	litt
30	Helge	'	Svadde	Dal	3 t 1/2 q 4 1/2 skinn	'	1 1/2 q	n	litt
31	Atrå kirke	'	'	Atrå	3 t 1/2 q 4 1/2 skinn	'	1 1/2 skinn	n	litt
32	Mæl kirke	'	'	Mæl	3 t 1/2 q 4 1/2 skinn	'	1 1/2 skinn	n	litt
33	Atrå pb.	'	'	Atrå	3 t 1/2 q 4 1/2 skinn	'	1 1/2 skinn	n	litt
34	'	'	'	'	'	'	'	'	litt
35	'	'	'	'	'	'	'	'	'
36	Jon	'	Gauteset	Atrå	2 1/2 t 1 q 6 skinn	'	5 q 1 sett	j	n
37	Gunulv	'	Gøysdal n.s.	Atrå	2 1/2 t 1 q 6 skinn	'	1/2 t 1 m	n	n
38	Gunhild	Sondresdr.	'	'	2 1/2 t 1 q 6 skinn	'	1 1/2 m 1 sett	n	n
39	Atrå kirke	'	'	Atrå	2 1/2 t 1 q 6 skinn	'	3 skinn	n	n
40	Atrå pb.	'	'	Atrå	2 1/2 t 1 q 6 skinn	'	3 skinn	n	n
41	'	'	'	'	'	'	'	'	n
42	'	'	'	'	'	'	'	'	n
43	Gunleik og medarv.	'	Lurås n.	Austb.	3 t 1 1/2 q 1/2 h	'	3 t 1 1/2 q	j	n
44	Atrå kirke	'	'	Atrå	3 t 1 1/2 q 1/2 h	'	1/2 h	n	n
45	'	'	'	'	'	'	'	'	n
46	Gunnar og Halvor	'	Lurås m.	Austb.	3 1/2 t 1 1/2 q	'	3 t	j	n
47	Knut	'	Dale	Austb.	3 1/2 t 1 1/2 q	'	1 1/2 q	n	n
48	Asgeir	'	Nørstegard	Atrå	3 1/2 t 1 1/2 q	'	1/2 t	n	n
49	'	'	'	'	'	'	'	n	n
50	Gulbrand	'	Mårem n.	Atrå	4 t 3 q	'	2 t	j	n
51	Herlaug	'	Hegard	Austb.	4 t 3 q	'	1 t	j	n
52	Oluf	'	Hegard	Austb.	4 t 3 q	'	1 t	'	n
53	Augun	'	Stuvetrå	Atrå	4 t 3 q	'	3 q	'	n
54	'	'	'	'	'	'	'	'	n
55	'	'	'	'	'	'	'	'	n
56	'	'	'	'	'	'	'	'	n
57	Jon	'	Gauteset (Flåten)	Atrå	3 t 3 q	'	1 t 1/2 q	1/2 b	n
58	Enka og barna hennes	'	Gøysdal n.n.	Atrå	3 t 3 q	'	5 1/2 q	1/2 b	n

Folketellingen 1891 digitaliseres

Av Terje Rehn Holm-Johnsen

En folketelling som ikke er kjent for alle, er den nasjonale folketellingen utført i 1891. Riksarkivet skriver selv om dette på hjemmesiden sin: "Folketellingen 1891 oppbevares i Riksarkivet. Den inngår som serie Ea i arkiv S-2231: Statistisk sentralbyrå, sosioøkonomiske emner, folketellinger, boliger og boforhold". Riksarkivet har pr. 12. desember 2012 skannet om lag halvparten av folketellingen:

Herredene i alle fylker unntatt Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland. Byene og ladestedene i Nordland, Troms og Finnmark.

Store deler av dette ble publisert 12. des. 2012. Resten av det som allerede er skannet, vil bli publisert i første kvartal 2013. Det tas sikte på at skanningen kan fullføres i 2013, slik at folketellingen kan publiseres i sin helhet i løpet av første halvår 2014. Det er ikke mulig å søke i materialet.

Brukerne må benytte materialet på samme måte som det fram til nå har blitt brukt på lesesalen. Ved hjelp av hovedsammendragene og hovedlistene identifiserer man hvilken tellingskrets et bosted tilhører og hvilket huslistennummer bostedet har.

Deretter finner man den huslisten og de person-sedlene som tilhører bostedet. Dersom man ikke kjenner bostedet til den personen man søker, vil det ofte være vanskelig å finne vedkommende person.

For oss Telemarkinger er det lite å hente i skrivende stund (romjula). Kun et herred (herred nr. 149 Gransherød) er tilgjengelig. Som Riksarkivet også skriver, er det flere lister man må igjennom for å komme fram til rett person/husholdning. Det finnes hovedlister, huslister og personlister, og man er avhengig av alle for å komme ned på personnivå. Jeg vil allikevel anbefale dere alle om å bruke denne kilden, da den gir verdifull informasjon over folketallet i perioden mellom 1865 og 1900.

I motsetning til de andre folketellingene så er denne altså ikke digitalisert. Om dette vil bli gjort på privat basis, vet jeg ikke, men kjenner jeg det norske genealogimiljøet bra, skulle jeg tro at det blir gjort med det første, bare man klarer å løse gåten med flere lister. Dere finner folketellingen her:

<http://arkivverket.no/arkivverket/Digitalarkivet/Om-Digitalarkivet/Om-kjeldene/Folketellingen-1891>

CONRAD N. SCHWACH (1793-1860) Erindringer af Mit Liv indtil ankomsten til Trondhjem

Del 3

- ved Jørn Olsen og Ivar Kokkersvold

Gjengitt med tillatelse fra redaktøren av boka

FORORD

I foregående numre av bladet presenterte vi Schwach sine erindringer som bl.a. omfatter barne- og ungdomsårene her i nedre Telemark; og den delen vi spesielt fattet interesse for. Med redaktørens tillatelse kunne vi ta med beretningen mer helhetlig; ikke stykkevis og delt som sitater. Dette er da siste del.

Arbeidsfordelingen her var at Jørn kom med ideen om å ta med den i bladet, og fikk redaktørens tillatelse til gjengi deler av boka. Ivar tok så på seg jobben med utdrag, overføre det til bladet og skrive noen innledende ord.

Conrad N. Schwach

Conrad Nicolai Schwach (1793-1860) var prestesønn, dikter og utdannet jurist. Født på Ringsaker, men det var telemarking han helst ville regnes som sies det.

Faren og presten Immanuel Schwach (1760-1834) ble sogneprest i Solum i 1805 og var her til sin død. Sønnen Conrad kom hit som 12-åring og var her fram til skoletida i Christiania og København.

Han kom tilbake i 1848 som sorenskriver i Nedre Telemark. I sine siste 12 år her var han også folkeminnesamler.

FRA BOKA:

(fra kap. 3 - side 55 til 69, fra der vi avsluttet sist)

Inden jeg nu vender tilbage til min Historie, maa jeg med nogle Ord omtale de Præster, der i mine Solumsaar vare min Faders Colleger i Prostiet.

I Skien var STUB Sognepræst, og STOCKFLETH Capellan. Han var en høj Mand med en Stentorrøst paa Prædikestolen saaledes at man langt udenfor Kirken hørte hans Ord. Han var ogsaa musicalsk og havde i sit Huus et Orgel, som han selv tracterede. Han havde flere Døttre, alle musikalske, der bleve gifte i Skien. En af dem blev gift med en Myhre og Moder til flere musikalske Sønner.

Da Stub døde 1806 eller 07, nedlagdes Capellaniet, og Stockfleth blev Sognepræst medens en Herslev blev Catechet.

Stockfleth var min Faders Universitets Kammerad ligesom hans Kone min Moders Ungdomsbekjendt fra Christiania; og saaledes bleve Stockfleths jævnlig Omgangsvener af min Forældre. Han var liden, velstuderet men ikke begavet Mand, hvis Foredrag i Kirken var ligesaa hviskende og næsten uhørligt, som Stubs havde været skrigende.

Han spillede godt paa Fløite, var saa umaadelig nærsynet, at han engang ved Spisebordet stak Gaffelen i sin Sidedames

Haand i den Tanke, at det var et Franskbrød, og havde flere Døttre, hvis Fata¹⁾ jeg ikke kjender. Han døde nogen tid før min Fader.

I Gjerpen var Sognepræsten en BLOM af den thelemarkske Familie, der fik sit Navn efter en Gaard i Sillejord eller Hvidesøe og ikke forbunden med den førnævnte Familie Blom der var af svensk Herkomst. Den gjerpenske Blom var tillige Provst og en høi, lang, mager Mand, noget indskrænket og en stræng Orthodox. Han havde en eneste Datter, der blev gift med en Andreas Blom der eiede en Gaard i Gjerpen og en Tidlang var Skibsfører.

Da Blom døde, jeg troer 1809, blev den førnævnte Edward Munch, dengang Lærer ved Cadetacademiet i Christiania, Sognepræst til Gjerpen, dertil indstillet af Amtmand Løwenskjold, der som eier af Fossum Jernværk og meget jordegods i Sognet havde jus patronatus²⁾.

I Vacancen bestyredes Kaldet af en Præst Heibroch, en god Prædikant, der siden blev Sognepræst til Gjerdrum og der døde som Pebersvend. Medens han beboede Gjerpen Præstegaard, saae jeg hos ham en Canarifugl, der havde sit Buur hængende saaledes, at han kunde see Kirkeklokkerne gennem Taarnlugen, naar de ringedes. Derved havde Fuglen lært ikke alene at efterligne disse særdeles stygge Klokkers Lyd men endog deres Bevægelse; og naar det behagede ham at synge i Kirkestilen gyngede han sig paa den i Buret hængende Ring netop i Takten af de ringende Klokker. Forresten fløitede den ogsaa nogle Melodier efter et Fugleorgel, men faldt ofte ud af dem, hoppede ned i Ringen og efterlignede Klokkerne.

Præst til Eidanger var min Faders Universitetsven, Digteren JONAS REIN. Hans Huus var næsten bestandig et Syge-

huus, og jeg veed ikke, om min Fader nogensinde besøgte ham. Men da han var en berømt Taler, hørte jeg ham et Par Gange i Eidanger Kirke. Han havde et deilig Foredrag og baade som Taler og som Sanger ved Messen en reen, dyb og klangfuld Stemme. Han ble 1808 befordret til Sognepræst til Nykirken i Bergen under hvis Hvælvinger han blev begravet 1822, da jeg skrev et Mindedigt over ham.

Jeg troer ikke at han besøgte min Fader meer end eengang, nemlig i Sommeren 1808 kort før hans Bortflytning; men dette Besøg erindrer jeg meget vel i Anledning af den Prøve han derunder gav paa det sarkastiske Lune, som han var bekjendt for, og hvorved han i Kjøbenhavn havde skaffet sig nogle Uvenner og forsinket sin Befordring.

Under hans Besøg stod en ny Hestestald m.m. under Opførelse; og da jeg hørte, at min Fader vilde føre han ud og vise ham Bygningsarbeidet, løb jeg forud, kom op paa den allerede 7 à 8 Alen høie Tømring og sprang derfra med et dumdristig Hop ned just som Rein og i Faer gik forbi, i det Haab at høste Roes for mit Mod. Men Rein sagde med et yderst sarkastisk Smil: «Du vil nok søge Æren paa Krykker, Du min Dreng.» Jeg begreb let, at Manden havde gennemskuet mig og sneg mig skamfuld bort. Efter Rein blev en Steenbuch Præst til Eidanger. Med ham havde hverken mine Forældre eller jeg noget Bekjendskab.

I Porsgrund var CARL HANSEN Præst. Han kom, jeg troer 1809, derfra til Skedsmo, hvor han døde 1826. Min Fader besøgte ham eet Par Gange og han igjen Solum; og saaledes stiftede jeg allerede som Dreng det første Bekjendskab med hans høitbegavede Søn Maurits Christoffer der senere blev min fortrøligste og kjæreste Ven, om hvem saavel som om hans Forældre jeg saare tidt vil komme til at tale. Om Præsterne i Bamble,

Fotnote:

1) Fata = skjebne

2) jus patronatus = rett til å besette et geistlig embete

Drangedal og Kragerø paa den Tid veed jeg Intet, uden at Præsten i Bamble hedte Wahl eller Fahl, og at Denne skal have været en karrikaturagtig Person, hvis Datter blev gift med Sognets Lensmand, en Bonde ved Navn Evensen.

I Holden var BREMER Sognepræst. Han havde været norsk Præst i London og var der bleven gift med en engelsk Pige, et sygeligt og høist bizarrt Fruentimmer, med hvem han ei havde Børn. Mine Forældre og jeg med dem besøgte ham engang, og han var nogle Gange paa Solum. Jeg erindrere ham som en høi, fyldig Mand, med Munter og beleven Omgangstone, men med stærk Hang til Sarkasmer dem han endog i sine forresten gode og smukke Prædikener indblandede mod Personer af Menigheden, der havde paadraget sig hans Uvillie, navnlig ved Knaphed i Høitidsofferet. Jeg erindrere ogsaa at han sang godt og var musicalsk, uden dog, saavidt jeg veed at behandle noget Instrument. Han døde flere Aar før min Fader og succederedes af en Kreds udenfor mit Bekjendskab.

Hvo der paa den Tid var Præst i Bøe, veed jeg ikke; men Præst i Seufde³⁾ var den som Forfatter af Nationale Fortællinger fordeelagtigt bekjendte IMMANUEL GRAVE, der døde længe før min Fader. Han skal have været en ligesaa elskværdig som dygtig Mand. Jeg saae ham kuns eengang under et kort Besøg hos min Fader. Da var han en blid og ærværdig Olding.

I Hitterdal, Provstiets øverste Præstegjæld var JOHANNES CRØGER Præst. Dette var en høi, munter Mand med mangesidige Kundskaber; han var saaledes sin Menigheds baade Læge og Consulent i mange Tilfælde og stod derfor i stor Agtelse hos Menigheden. Men han var derhos en yderst original Person, og jeg man fortælle nogle Træk af hans Underligheder. Naar Reisende kom i Kirken, standsede han midt i sin Præ-

diken og apostroferede⁴⁾ dem med et: «Sie essen Mittag bei mir; det forstaaer I, Graalover (til Menigheden rettet) ikke.»

Naar det om Somren var varmt, tog han stundom midt under Prædiken sin røde Paryk af, lagde den foran sig paa Cantselen og førte med forskellige Personer i Kirken en lang Samtale om alskens Gjenstande. Naar han var færdig dermed, satte han Parykken paa, slog i Prækestolen og sagde: «Nu faaer vi kile paa med Gudsord igjen», og fortsatte saa sin Prædiken.

En Gang, da Biskop Bech havde Visitats der, frygtede Crøger maaskee ubehagelige Bemærkninger over nogen Deel af sin Embedsførelse. Han havde dengang to udmærket smukke Vognhester og da Biskopen, som fra Hitterdalsvandets Strand havde kjørt til Præstegaarden med disse Heste, roeste dem meget, sagde Crøger, at det kunde stikke ham at forære Bispen disse Heste. Med stadigt Hensyn paa denne ventede Foræring fandt Biskoppen Alt i god Orden. Men da han skulde reise og ytrede Noget om de Heste, «som Hr. Broder havde lovet ham» svarede præsten «at han havde sagt at ville forære Biskoppen Hestene, hvis det stak ham; men det havde endda ikke stukket ham». Og Bispen fik ingen Heste.

Engang var hans Naboes, en gjæv Bondes, Heste komne ind paa Præstegaardens Mark. Præsten lod dem optage og pløie med dem og sendte dem saa tilbage. Næste Aar kom Præstens Heste ind paa Naboes Mark; og denne optog dem og pløiede med dem. Underrettet derom kaldte Præsten strax Bonden til sig og spurgte ham hvorledes han turde understaae sig at pløie med Præstens Heste? Bonden meente at han kunde gjøre det med samme Ret, hvormed Præsten i fjor havde pløiet med hans. «Hund?» sagde Crøger, «troer Du at Du kan gjøre hvad jeg kan gjøre? Kan Du døbe Børn, kan Du prædike, kan Du confirmere, ægtevie og

Fotnoter:

3) Seufde = Sauherad

4) apostroferede = henvende seg til en fraværende som om han var til stede

jordfæste?» Dette maatte Bonden erkjende ei at kunde; og Argumentet slog ham.

Naar Sorenskriver Wessel, der var hans gode Ven, og den førømtalte Malthe enten som Foged eller forhen som Tilsynsmand ved Cappelens Affairer vare i Hitterdal paa Thingene, dreves de grueligste Spektakler i Præstegaarden. De stængte hverandre ind (eengang maatte Præsten krybe ud af et Vindue i Overetagen og hoppe ned i Sneen for at komme i Kirken, hvor Menigheden ventede), de brændte Hatte, Parykker m.m. op for hverandre, bankede hverandre saa at de vare gule og blaae, overøste hverandre snart med Vand snart med ophedede Hagel, alt for Spøg og Løier.

Fra Hitterdal kom Crøger før min Faders Død til Røgen. Did valfartede Folk fra Drammen for at høre hans curieuse med alskens Intermezzier blandede Prædikener. Da hans Kone var død og hans opvoxne Børn komne bort fra Hjemmet blev han melancolsk, og kastede sig en tidlig Morgen i en Karusdam, hvor man Dagen før for-gjæves havde søgt Karusser, men hvor man - saa yttrede han sig - næste Dag vilde finde Fisk, og hvor man ogsaa fandt - hans Lig.

I Forbindelse hermed maa jeg omtale en Capitain Oppen, der boede i Hitterdal og var en bestandig Gjenstand for Crøgers og Wessels Drillerier. Engang, da Oppen skulde excercere nogle Soldater, bad Crøger om at maatte være med og lære Excercitien. Det bevilgedes under Betingelse af at Præsten lige med Soldaterne skulde tage sin Prygl. Crøger gik ind derpaa og tog taalmodig mangt et drøit Rap. Da man nu kom til den Deel af Excercitien der omfatter Geværrets Ladning og Affyring med løst Krud, havde Crøger hemmelig ladet sit Gevær med Tyttebærssaft; og paa Kommandoordet «Fyr!» affyrede han det lige mod Oppens Bryst. Denne troede, at Saften var hans Blod og faldt besvimet om.

Formedelst den Tummel, der herskede

paa Solum de første Par Aar efter mine Forældres Didkomst idet en Mængde Arbeidere antoges til at opføre de flere aldeles forfaldne Udhuse, reparere den slet tilseete Vaaningsbygning og forandre dens forkeerte Indretning, indhegne og omlægge Haven, hvis Hegn var faldefærdigt og hvis Røgt var forsømt m.m., men især ved den hyppige Selskabelighed, der opstod ved Besøg af og hos de mange ovenfor omtalte Familier i Bygden og tildeels udenfor den, gik min Fremgang paa Skolen noget langsomt.

Desuden havde jeg Mæslingerne 1806, Aaret efter Brændkopperne og en temmelig langvarig og smertefuld Byld, der var en Følge af den Vaccination, som mine Forældre, usikre om jeg efter Inoculationen havde haft Børnekopper, lode Amtsphysicus Dr. Jessen foretage paa mig, men som paa mig ikke slog an, da jeg virkelig havde haft Børnekopperne.

Om Sommeren 1807 gik min Broder og jeg i Dandseskole paa Gjemsø Kloster, hvor Kammerherren for sine Pleiesønner, de førnævnte Brødre Dahl og en Førre, til hvilken han stod i et lignende Forhold, havde antaget en Dandselærer og aabnet et Cursus hvortil foruden min Broder og mig Malthes og Cudrios Pigebørn havde fri Adgang. Jeg har aldrig haft Anlæg til Dands, og fik først senere Lyst til den, saa at jeg mere kedede end morede mig ved Dandseskolen. Men naar vi, Frederik og jeg, efterat have gaaet til Bjørnesøe, danset der, hvorunder vi fik en Kop The med Tvebakker, og gaaet hjem igjen, vare vi saa trætte og saa sultne, at vi fortærede en ganske utrolig Portion Grød og Melk.

Flere Uger i Sommeren 1807 var desuden min Fader syg af en Brystbetændelse. Under denne indtraf en Dag et meget foruroligende Symptom. Medens en af Drengene løb til den, omtrent 1/8 Miil bortliggende Hestehavn for at hente en Hest og reise efter Lægen, løb jeg til Skien, hvor jeg heldigviis fandt

Dr. Jessen hjemme; han spændte strax for sin Cariol og med mig bag paa strøg han afsted. Saa godt havde jeg løbet og saa godt havde Jessen kjørt at vi vare et ganske kort Stykke fra Præstegaarden, da den Dreng, der havde hentet Hesten, og som sikkert ogsaa havde skyndt seg, kom os i strygende Trav imøde.

Faer blev strax af Lægen selv stærkt aareladt, og hans dyrebare Liv reddet. Som Student i Kjøbenhavn havde han havt en lignende Brystbetændelse. Dengang reddedes han af den bekjendte professor Tode, som havde et Ærinde hos den Bogtrykker, hos hvem Todes Sundhedstidende tryktes og min Fader logerede. Paa Bogtrykkerens Anmodning tilsæe da Tode den farligt syge Student.

Men medens jeg saaledes gjorde mindre Fremgang i Latinen og andre Skolevidenskaber, gjorde jeg, dreven af Forfængelighed, god Fremgang paa Violinen og spillede deels og især med Faer, deels med den forhen nævnte Saxild temmelig svære Sager af Wiotty, Andreas Romberg, Kreutzer, Schall, Fiorillo o.fl. Jeg gjældte for en god Violinspiller og admitteredes til adskillige musicalske Cirkler i Skien og Porsgrund, hvori Musikken dyrkedes flittigt, i Skien under Veiledning af den genialske men i sit Liv noget uordentlige Orgelspiller og Pianist Bøttger, i Porsgrund under Forsæde af Organisten Schwarck, en gammel Stadsmusicus, der behandlede flere Instrumenter ret godt og var en ret grundig Musiker.

I Skien vare blandt Andre de før nævnte Brødre Myhre, en Øvre og en Schweder ret gode Executeure paa forskjellige Instrumenter; flere Damer af Byfoged Bentzens og en Kjøbmand Bloms Familie sang godt. I Porsgrund, hvor jeg første gang deeltog som Medspillende i den Concert, den 14. aarige

Pianist Otto Wetterstrand gav, var en Kjøbmand Carl Møller en udmærket Fløitespiller. Ved at høre ham fik jeg Lyst til Fløitespil, fik Nøder laant af Møller, en Fingersætnings-tabel hos Schwarck og en Fløite foræret af Bergmester Collett; jeg opnaede ogsaa temmelig Færdighed paa Instrumentet og blæste Sager af Hoffmeister og Devienne ret flink men med slet Embouchure⁵⁾, hvorfor jeg ogsaa, da jeg kom ud i Verden, strax lagde Fløiten for stedse hen.

Om Vinteren 1807-1808 forberededes jeg til Confirmation, og blev om Vaaren 1808 af min Fader confirmeret tilligemed den ovenfor nævnte Elias Cudrio. I denne Periode voxede jeg overmaade stærk og opnaede min nuværende Høide, efterat jeg ved Ankomsten til Solum havde været meget liden for min Alder. Imidlertid havde min Hage faaet Duun. Vel var jeg allerede da bleven indviet i Cytheres⁶⁾ Mysterier af en Tjenestepige, som kort derpaa fratraadte Tjenesten hos mine Forældre. Hun hedte Birthe, var ganske vakker og meget kaad, saa at hun virkelig forførte mig, ikke jeg hende, som desuden alt var defloreret.

Men under Forberedelsen til Confirmationen var jeg ogsaa bleven vakt til alvorligere Betragtninger ikke blot over religieuse Materier men ogsaa over min verdslige Bestemmelse. I religieuse Materier var min Fader ingen Heterodox⁷⁾ men heller ingen stiv Orthodox. Han tillod at jeg laante og læste baade Horrebows og Th.C. Bruuns Skrifter og indlod sig villigt i Samtaler med mig om religieuse Materier, idet han derved søgte læmpeligen at modarbeide min tidlig vakte Tendents til Heterodoxie.

Fra Begyndelsen av 1808 indtraadte der ogsaa en stor Forandring i Levemaaden paa Solum. Min Fader, som yndede det stille Huusliv, fandt den hyppige Selskabelighed trættende for sig, uforenlig med sine Ind-

Fotnoter:

5) *Embouchure* = leppestilling

6) *Cythere* = *Kytæria* er et tilnavn til *Afrodite*

7) *Heterodox* = en som avviker fra kirkens lære

komster, der lede et betydeligt Skaar, da Kammerherre Adler et Par Aar efter døde, og især uforenlig med min Fremgang i Underviisningen. Fra da af indskrænkedes Selskabeligheden blot til Søn- og Helligdagene. Da fik jeg, naar der ei var Gjæster paa Præstegaarden, Lov til at besøge Graaten og andre Steder, saasom Fjærestranden.

Nu lagde jeg mig ogsaa med al Flid paa Bogen; dette var en Følge baade af min Faders Formaninger og min egen Erkjendelse af disses Velgrundethed. Thi min Fader havde med billig Misnøie seet den Adspredelse der havde forstyrret min hurumske Flid og givet mig altfor megen Smag paa Selskabslivets Munterhed.

Somren efter min Confirmation holdt Biskop Bech Visitats paa Solum (det var paa samme Tour at han gjorde det føromtalt Besøg i Hitterdal); jeg blev da blandt Sognets øvrige Ungdom fremstillet til Catechisation. Biskopen opholdt sig længe ved mig, og fandt sig ved mine Svar saa tilfredsstillet, at han ved sin Bedømmelse i Ministerialbogen af min Faders Embedsførelse gav ham en særskilt Compliment for min Opdragelse. Og virkelig var jeg paa den Tid en for min Alder meer end almindelig udviklet Gut.

Foruden mine føromtalt musicalske Færdigheder, skrev jeg en god latinsk Stiil, læste med Færdighed Tydsk, Fransk og Engelsk, af hvilke Sprog jeg temmelig correct skrev de to første. Med Lethed og en viss Siirlighed udtrykte jeg mig i Modersmaalet og havde skrevet adskillige metriske Oversættelser af horatianske Oder og adskillige Leilighedsvers, hvoraf nogle er optagne i mine samlede Digte, andre i den utrykte Samling, men de fleste, hvoriblandt en localiseret, romantisk Efterligning af Ovids *Pyramus og Thisbe* (Metamorphosernes fjerde Bog V. 55-166) ere tilintetgjorte.

I de øvrige Skolekundskaber med Undtagelse af Geometrie og den høiere Arithmetik, som min Fader ei forstod, da de i hans Tid ei vare Gjenstand enten for Skoleunderviisning eller Universitetsexamen, havde jeg de for en god Student almindelige Kundskaber, og derhos nogen Indsigt i Naturhistorie, Fysik og Astronomie, som jeg paa egen Haand i Fritimerne lagde mig efter, ligesom ogsaa efter Italiensk.

Derhos blev min physiske Opdragelse ei forsømt; jeg tog ofte Deel i Høstarbeidet, fik Lov at opsætte og røgte en Mængde Kramsfuglesnarer og gik ofte til Skien, Bjørndalen, Bolvig og andre Steder.

Mine første Lommepenge erhvervede jeg deels ved at sælge Kramsfugle, deels ved Udbyttet af en liden Potetsager, som jeg fik Lov at tilsaae og røgte, deels ved af Tin at støbe Signeter⁸⁾ hvori jeg skrev Bøndernes Navne, undertiden ret vakkert og som jeg da solgte til Vedkommende. For at overkomme dette maatte jeg være flittig, og virkelig sad jeg ofte oppe længe efterat mine Forældre vare gangne til Natteroe, skjøndt min Fader knurrede derover og heller vilde have mig til at staae tidlig op, hvortil jeg trods min gode Villie aldrig kunde drive det.

Disse mine Lucubrationer⁹⁾ foranledigede, at den som min Barndoms Lærer nævnte præst Wettergren, som efter Nytaar 1808 havde været Vidne til min Flid, da han af den i mine Forældres Huus værende jomfru (nattarbeid) Preus, der om Sommeren 1808 gjorde et Familiebesøg i Drammen erfoer, at jeg vedblev med samme Flittighed, tilskrev han mig et Brev idet han tillige laante mig Ovids *Metamorphoser*, hvorom jeg under hans Besøg havde bedet ham og han lovet mig. Med denne forholdsviis ikke ganske almindelige Aandsmodenhed, forbandt jeg megen livelig Munterhed og en vis Belevenhed, der var en naturlig Følge af den i de sidste Aar

Fotnoter:

8) Signet = stempel eller segl

9) Lucubrationer = arbeid med lampe

hyppige Selskabelighed og Omgang med mange Voxne af finere Dannelselse der paa Grund af mine anførte Egenskaber optog mig i deres Kreds, og vil blandt disse især nævne Bergmester Collett, Rector Ørn, der dengang som Privat boede hos sin Moder i Skien, og som var den første Fremmede jeg viste mine metriske Oversættelser, dem han roste, begge de nævnte Fætttere Wessel, Pavels Hjelm, Saxild og Hansen.

Om Vaaren 1809 kom den ovenfor nævnte ANNE ROSINE COCH i mine Forældres Huus for at forberedes til Confirmation af min Fader og lære Huusholdning af min Moder. Hun var en smuk og høist elskværdig Pige; og jeg forelskede mig i hende med den første Kjærligheds Reenhed og Ild. Da hun som Confirmantinde var kommen hjem fra Mælum Kirke, hvor Høstconfirmationen stedse holdtes, rakte jeg hende nogle Vers; og da hun takkede mig for dem med et Smil og et Haandtryk foer en elektrisk Ild gennem mit hele Væsen og Blodet styrtede mig ud af Næse og Mund.

Da hun nogle Dage derefter skulde forlade Solum for at vende tilbage til sin Pleiemoder, Madame Norss i Bjørndalen og kom for at tage Afsked med min Fader just imedens han med mig gjennemgik et græsk Pensum, overvældede Smerten mig saa aldeles, at min Fader, som godt forstod min tilstand, hovedrystende bad mig gaae ud i fri Luft. Udentvivl frygtede han for en Gjentagelse af Blodbadet fra Confirmationsdagen, og desuden kunde han jo ikke billige, at en Gut i min Alder tænkte paa Kjærlighed.

Imidlertid var denne salige Følelse vakt og for Alvor vakt i min Sjæl. Den gjorde ikke noget Afbræk i min Flid, skjøndt det vist ofte adspredte mit Sind under Arbeidet. Men i mine Fritimer søgte jeg Eensomhed, græd, sværmede og skrev Elegier¹⁰⁾. Nu trak en

magisk Kraft mig til Bjørndalen; og naar det lod sig gjøre tilbragte jeg Søndagen der.

Hvorvidt Anne Rosine gjengjeldte mine Følelser, veed jeg ikke. Det kom aldrig til nogen Erklæring; dertil var jeg for bly og indsaae at det var fortidligt for mig, der endda skulde passere Latinskolen, at frie. Men ganske ligegyldig har jeg Grunde til at troe at jeg ikke var hende, og ganske vis er jeg paa at den gamle Madame Norss gjerne havde samtykket i vor Forlovelse, hvortil hun meer end eengang syntes at ville give Anledning ved at føre Rosine og mig sammen i sit Værelse. Mine Besøg paa Bjørndalen vedvarede i 1810.

Om Høsten kom min Fætter, A. Riis, som da reparerede sit farende Skib, Nicolai Aune, ved et Værft i Hølen ved Laurvig¹¹⁾, i Besøg til Solum; jeg fik Tilladelse at følge ham did, vi reiste over Brevig, hvor jeg aflagde et Besøg hos Rosines Forældre og skrev en Sonnet¹²⁾, der viser at jeg dengang var uvis om hendes Følelser for mig; ligesom et Afskedsdigt til Aaret 1809 viser baade min forelsket elegiske Stemning og min Forbindelse med den før nævnte Hans Hansen. Under Opholdet i Hølen skrev jeg en Vise om det ikke tabte Paradiis, der viser, at jeg ved Birthes Informationer var bleven indviet i den lavere Erotik.

Om Vinteren 1810 sidst i Februar Maaned fik jeg Tilladelse til at følge Bergmester Collett og Familie i et Besøg paa Kongsberg. Der saae jeg da for første Gang en Mynt og et Bomuldsspindereie m.m. Jeg har endnu en Salvetteskilling, som jeg fik Lov at lægge under Stemplet, hvor den modtog Præget af de Kobbertoskillingen man da holdt paa at udmynte. Der gjorde jeg førstegang Bekjendskab med daværende Foged, senere Etatsraad Collett, i hvis Huus jeg logerede, med Directeur Steenstrup, gift med

Fotnoter:

10) *Elegi = et dikt eller et musikkestykke som uttrykker sorg, klage eller vemod.*

11) *Laurvig = Larvik*

12) *Sonnet = en diktforn*

Bergmesterens Søster, med Professor Olafsen¹³⁾ og Jacob Sverdrup, dengang Overlærer ved den kort efter nedlagte Middelskole paa Kongsberg.

Denne Mand fattede Godhed for mig og forærede mig Plums Oversættelse af Juvenals og Persii Satirer Om Menneskenes Ønsker. Denne Bog eier jeg endnu. Der saae jeg ogsaa førstegang Anders Semb, som jeg senere blev godt kjendt med, da Frederik Plum, han var paa sin Faders, Agent Sembs, Contoir, og senere Forvalter ved Jernværket. Han laae dengang som Bergstuderende ved Seminariet.

Under mit Ophold der var der Marked; og i en af Markedsdagene var der Bal, som ogsaa jeg bivaanede hos Forstanderen for Bergseminariet, senere professor Esmark. Der saae jeg mange om ikke alle byens Honoratiores, samt Grev Wedel, dengang Amtmand i Buskeruds Amt. Blandt Gjæsterne var ogsaa en gammel Capitaine Grüner, som gik paa Frierie til en Datter af Overberghauptmand Brunich. Da hans Haar allerede var graat, hvilket han vel syntes ei anstod en Frier, indsmurte han det med farvet Pomade; men da han ikke altid smurte lige tykt paa, var hans Haar, til stor Fornøjelse for Andre, snart rødt snart lysebrunt og snart igjen mørkebrunt.

Da man skulde hjem fra Ballet, havde en Karl der skulde kjøre to Damer, en Frøken Ditten og Jomfru Jørgensen hjem paa Nymoen, hvor ogsaa Collett, hos hvem jeg logerede, boede, drukket sig fuld. Jeg, som ofte havde styret en Slæde, tilbød mig at kjøre dem hjem, og Tilbudet modtoges. Broen over Laagen¹⁴⁾ havde en forhøiet Rand midt efter og var iisbelagt. Fra denne Forhøining gled Bred-slæden ned og vilde skure sig paa Broens Brystværn. Dette vilde jeg ikke taale, gjorde en svær Kraftanstrengelse, og løftede virkelig Bredslæden med de to Damer op igjen paa Forhøiningen, men

følte i det Samme en græsselig Smerte.

Om Natten hovnede den Testikkel, jeg paa Hurum havde faaet det stærke Slag paa af Stangen over Høelæsset, frygtelig op; og næste Dag havde jeg ondt for at gaae. Men ved Blyvandsomslag blev den efter et Par Dages Forløb restitueret; og jeg dandsede nok saa kjækt paa et lidet Bal hos Stabell, dengang Byfoged paa Kongsberg, død som Sorenskriver i Solør og Audalen paa Kongsvinger. Der saae jeg førstegang hans ved sin Virilitet mærkværdige Kone. Hun var iført en Spencer og bar Halsklud som et Mandfolk; hun rygede Tobak og spillede Kort og drak Punch som et Mandfolk; hun arbejdede paa Contoiret som en Contoirist, uden at forsømme sit Huus. Hun kjørte selv sin Hest, ja stod ofte bag paa Meierne og kjørte sin Mand eller sine Børn. Desuden spillede hun Fløite og Violin; og jeg har selv dandsset efter hendes Spil!

Medens jeg var paa Kongsberg, afbrændte¹⁵⁾ den Størstedeel af Byen Natten til den 10. Marts. Jeg var med at redde Skolebibliotheket på og saae for førstegang en større Brand. Umiddelbar derpaa reiste Bergmesteren med Familie og jeg fra Kongsberg. Veien blev lagt om Drammen, hvor jeg saae Bergmesterens Broder en Kjøbmand Christofer Collett og hans Fætter, Dengang Foged, senere Amtmand i Buskerud, Johan Collett, og over Christiania.

Mens jeg i et Par Dage var der var min Onkel, Agent Nielsen, paa Grundset Marked. Men jeg hilste paa min Tante, og afgav der ved et Beviis paa min Landsbyeuskyldighed. Da jeg efterat have faaet vide at Nielsen ei var hjemme, spurgte om jeg maatte hilse paa Fruen, blev jeg viist ind i et elegant Værelse. Kort efter traadte et smukt og velklædt Fruentimmer ind.

Jeg som vel havde seet min Tante under hendes Besøg med Manden paa Hurum og

Fotnoter:

13) Olafsen = Olav Olavsøn

14) Laagen = Numedalslågen

15) Bybrann på Kongsberg 10. mars 1810

just ikke syntes at det Fruentimmer, jeg nu saae, lignede hende, men ikke troede andet end at det, efter min Mening som en fornem Dame klædte Fruentimmer maatte være min Tante, stod i Begreb med at ville gribe og kysse hendes Haand. Men Tjenestepigen - thi en saadan var virkelig den Indtraadte, trak med et erkepolisk Smil Haanden hurtig til sig og berettede: at Tante strax vilde komme, hvilket ogsaa skede.

Jeg logerede med Colletts hos den tykke John Collett, saae i det Dramatiske Selskabs Theater i Grændsehaven den første Comedie, spillet paa norsk, og gjorde Bekjendskab med Secretair Schandorf, der bemærkede at jeg havde Bekjendskab med Oehlenschlägers Værker og indlod sig i en længere Samtale med mig. Der saae jeg ogsaa førstegang den overmaade smukke Jomfru Fleischer, da forlovet og kort efter gift med den som Stiftamtskriver i Bergen ved Selvmord døde Hagbarth Falsen.

Paa Hjemreisen fra Christiania, der gik hurtigt, indtraf Fata, som fængslede min Erindring; og jeg vil her kun tilføie, at jeg paa denne Reise for førstegang havde Uhr i Lommen, dog ikke mit eget; thi det, hvortil Tante Riis havde foræret de 25 Speciedaler fik jeg først senere; men et, som min Ven Hans Hansen laante mig, men som jeg havde meer Sorg end Glæde af, da Kjæden deri sprang den første Nat jeg laae paa Kongsberg, just som jeg laae og glædede mig over dets Pikken. Jeg kunde ei begripe den Snurren som opstod i Uhret. Men Dagen efter gik jeg til en Uhrmager paa «Akeren» og fik Sagen forklaret, men maatte for Reparationen betale Størsteparten af mine faa Lommeskillinger, saa at jeg i Christiania ei kunde kjøbe den just da didkomne *Axel og Valborg*¹⁶⁾.

Da jeg kom tilbage fik jeg den laant af Knud Ørn, hvem jeg kort derefter viste nogle senere tilblevne metriske Oversættelser, og

som ved min Afreise til Skolen som Afmindelse gav mig Worms' Udgave af de tre Juvenalske Satirer; hvilken Bog jeg ogsaa endnu eier.

Da jeg over Bjørndalen kom tilbage fra min nysomtalte Udflugt til Laurvig, var der i Anne Rosines Adfærd mod mig Noget som stødte mig - jeg ved ikke hvad - og kjølnede noget min Lidenskab for hende. Imidlertid havde jeg ogsaa lært at kjende det Fruentimmer, der ti Aar senere blev min Huustroe.

En Kjøbmand Hals, som dengang boede i Skien, senere som Proprietair paa sin Eiendomsgaard Falkum i Gjerpen, var Stedsøn af en Frue Bomhoff, født Heide. Hendes Broder Christian Heide var som Søemand bleven kjendt og gift med en formuende Kjøbmand Benedix's Datter i Amsterdam. Han nedsatte sig der og førte Skib fra Amsterdam, hvor han ble Fader til 3 Døttre, Christine, Elisabeth og Anne Margrethe og en Søn, John. Under Hollands Krig med Frankrig sidst i forrige Aarhundrede mistede han sin Formue, der væsentlig bestod i et Skib med Ladning, der blev taget af Fienden. Selv slap han fri; men nu døde hans Kone, som jeg troer paa Barselseng med et femte Barn; og han reiste med Levningerne af sin Formue, der var meget smaae, og sine 4 Børn tilbage til Norge.

Han selv fandt Tilhold hos Søsteren, der boede i en Parcell af Gaarden Eie i Holden Sogn. Børnene kom til Forskjellige af Familien. Den yngste Datter antog sig den nysnævnte Hals; men da han nogen Tid derefter maatte skille sig ved sin Kone, der stod i en utilladelig Forbindelse med en Læge, Dr. Nelle, satte han Anne Margrethe i Huset hos Bomhoff i Fjærestranden, hvor jeg ofte kom. Der saae jeg og syntes godt om den med mig jævnaarige, smukke, brunøiede Pige. Min

Fotnote:

16) *Oehlenschlägers tragedie Axel og Valborg*

Kjærlighed til Anne Rosine var visselig ikke uddød; den har aldrig været det. Men da jeg, som nys anført fandt mig stødt af hende, forenede sig en *depit amoureux*¹⁷⁾ med Anne Margrethes Yndigheder og gik over til en Kjærlighed, der blev gjengjeldt.

En smuk Aften paa en Promenade 16. October 1810 bleve vi foreløbig forlovede; og den 17. December vexlede vi Ringe i al Hemmelighed i Hals's Huus i Skien, medens han og den smukke Kone, en jomfru Susanne Blom, han nys havde ægtet, vare ude i et Selskab. Denne Forlovelse blev imidlertid virkelig en Hemmelighed for alle Andre end min Ven Hans Hansen, hvem jeg betroede mig til og maaske for min ikke mindre gode Ven Bertel Bomhoff, som nok selv havde et godt Øie til Pigen og muligens gennemskuede os begge. Imidlertid vare begge disse Venner discrete, og røbede os ei. Til mine Forældre turde jeg da ikke tale om den visselig ubetimelige Forlovelse og min Forlovede ligesaa lidt til sine Pleieforældre. Kort efter forlod jeg Fædrenehjemmet, efter at have erholdt det endelig opfyldte Løfte af Hansen om at være Brevdue mellem min Pige og mig.

Da jeg, som bemærket, ei havde lært Geometrie og høiere Arithmetik, og da min Fader desuden antog, at jeg vilde have godt af at uddanne mig videre i en lærd Skole medens jeg tillige lærte Geometrien etc. blev det bestemt, at jeg fra Begyndelsen af 1811 skulde indsættes i Christiania Latinskole. Den 2. Januar 1811 reiste min Fader selv ind med mig til Hovedstaden.

Det laae paa mit Hjerte som Blye at have en vigtig Hemmelighed for min Fader; og under Reisen flere Gange, især under Aftensmaaltidet paa det første Nattekvarteer, Haukerød, svævede Tilstaaelsen paa mine Læber. Men jeg tilbageholdt den, ikke af Mangel paa Fortrolighed til Faer, men fordi jeg ved Flid og Fremgang paa Skolen vilde

vise min Fader, at Forlovelsen snarere skulde virke som en Spore end som en Distraction, og derved betage ham denne Deel af Frygten for den præmature Forlovelses Følger.

I Christiania, hvor min Fader efter Indbydelse tog ind hos min Morbroder Nielsen, blev jeg efter en Tentamen af samtlige Skolens Lærere i alle Fag undtagen Mathematik befunden moden til at optages i øverste Classe; i denne Videnskab skulde jeg tage privat Underviisning indtil jeg kunde følge med paa Skolen; og saadan Underviisning fik jeg af en Boghandler Hartmann, der var overmaade vel tilfreds med min Fremgang. Medens dette passerede gjorde min Onkel Faer det gode Tilbud, at antage mig som Søn, hvis han vilde paa lige Maade antae og for Universitetet forberede hans ældste Søn Niels. Dette Forslag blev antaget.

Jeg blev indtinget for Nielsens Regning i Kost og Logis hos en Lodsoldermand Møller, der boede paa det sydøstre Hjørne af Qvartalet mellem Kirkegaardsmuren og Skippergaden. I dette Huus fik jeg et peent Værelse med god Seng og passende Meubler, og meget god Beværtning. Min Fader reiste med Nielsens Søn tilbage.

Nu begyndte da min hemmelige Brevvexling med Hansen som *postillon d'amour*¹⁸⁾. Ung og uerfaren som en 17 aarig Gut maa være, skjønnede jeg dog vel, at en saadan Commission passede bedst for hans grundredelige og noget sværmeriske Sjel, og overdrog den delicate Sag heller til ham end til min ligesaa redelige Ven B. Bomhoff, der ved sin Forbindelse med Familien vilde havt lettere for at udføre Brevdrageriet. Men jeg tiltroede ham ikke den fornødne Finesse; og desuden frygtede jeg i Bomhoff en Rival, der kunde fortrænge den Fraværende. Min Frygt var vist ugrundet; Bomhoff var en altfor redelig Ven til at han vilde have søgt at udstøde mig; og Anne Margrethe var for troe til at ville

Fotnote:

17) *depit amoureux* = *kjærlighetssorg*

18) *postillon d'amour* = *overbringer av kjærlighetsbrev*

have ladet Forsøget lykkes. Men en vis Grad af skinsyg Frygt er uadskillelig fra Kjærlighed. Og nu elskede jeg virkelig min Forlovede af mit hele Hjerte.

Min Følelse for Anne Rosine var gaaet over til et ømt Venskab; og da jeg kort før Afreisen fra Solum sendte hende et Rosentræ med nogle Vers, var det med saadanne Følelser og fordi jeg ikke turde forære A.M.

Heide det for ei at manifestere nogen særdeles Tilbøilighed for hende.

Med aldeles lige Følelser skrev jeg om Høsten 1811 en Romance, der indrykkedes i Intelligentsseddelen saa betids, at den paa Rosines Fødselsdag den 31. October 1811 maatte være at læse paa hendes Opholdssted. Om hun har ahnet, at den var fra mig og gjaldt hende, har jeg aldrig erfaret.

NOEN DATA OM PRESTER I BERETNINGEN

Innhentet av Ivar Kokkersvold

NB. En del data er fra sekundærkilder og kan inneholde feil.

Jonas Rein (1760-1821)

Prest, dikter og eidsvollsmann. Født i Sunndal, Møre og Romsdal. Foreldre: Sogneprest Ole Rein (1729–92) og Margretha Hansdatter Ross (død 1760). Fra 1808 sogneprest i Nykirken i Bergen. Representant for Bergen på Riksforsamlingen 1814, ivrig tilhenger av selvstendighetspartiet.

Han utga sørgespillet Hagen og Axel (1786), Samlede Digte (2 bind 1802), Nyeste Digte (1810). Medredaktør av Den Norske Tilskuer i Bergen 1817–21.

Kilde: Store norske leksikon, internett

Sogneprest i Eidanger i perioden 1800-1808. Gift 1.g. 1791 med Anna Cathrine Arbo (1756-1795), 2.g. 1796 med Anne Frederiche Bergersen (1779-1856). 5 barn døpt i Eidanger.

Kilde: Eidangerslekt, internett

Fredrik Christophersen Blom (1749-1812)

Fredrik Blom var lensmannsønn og født på gården Bjåland i Lårdal, Telemark.

Far: Lensmann Christopher Christophersen Blom. Gift 1782 med Kirsten Margarethe Paus fra Sauherad.

Han kom allerede som barn til Skien. Etter latin-skolen i Skien reiste han til København, hvor han tok teologisk embetseksamen. I noen år var han huslærer "for skikkelige folks børn". Hans bror, Hans Christophersen Blom, var kjøpmann i Skien.

Fredrik Chr. Blom var prest og prost i Gjerpen fra 1790-1812.

Kilde: Gamle Gjerpen, internett

Edvard Storm Munch (1780-1847)

Født i Vågå, Oppland. Død 1847 i Christiania.
Sønn av sogneprest Peter Munch.
Gift 1809 med Johanne Sophie Hofgaard fra Skjeberg, Østfold.
11 barn.
Hans sønnesønn var den internasjonalt kjente maleren Edvard Munch.

Han var ferdig utdannet prest i 1804. Først huslærer for daværende amtmann Severin Løvenskiolds barn fram til 1809. Ordinert som sogneprest i Gjerpen i 1813 og utførte sin prestegjerning her i 20 år. Deretter Stiftsprost i Christiania.

Etter at han kom til Christiania ble han i 1827 valgt inn som representant for Bratsberg amt på Stortinget.

Kilde: Gamle Gjerpen, internett

Rasmus Heibroch (ca.1767-1827)

Personell kapellan i Gjerpen 1806-1814 og i 1814 sogneprest i Gjerdrum, Akershus. Døde i Gjerdrum 1827.

Kilde: Skien genealogiske side og Digitalarkivet, internett

Carl Hansen (1757-1826)

Av dansk opphav. Gift med Abigael Wulfsberg (1758-1823).

Han var først res. kapellan i Modum, så fra 1795 sogneprest i Porsgrunn og deretter fra 1806 sogneprest i Skedsmo, Akershus.

Folketelling 1801 på Østsida, Porsgrund: Carl Hansen oppført som «Stædets Præst» med kone og 3 barn samt tjenestefolk.

Kilde: Store norske leksikon og Digitalarkivet, internett

Hans sønn (også nevnt i beretningen):

Maurits Christopher Hansen (1794-1842)

Født på Modum, død på Kongsberg. Gift 1816 med Helvig Leschly.

Han var norsk forfatter, lærebokforfatter, lærer og skolestyrer som skrev litteratur i mange ulike sjangre og er forfatteren av det som kan være verdens første kriminalfortelling: "Mordet på maskinbygger Roolfsen". Han innledet det selvstendige Norges første forfatterskap. Siden det ikke eksisterte noen norsk litteraturtradisjon før ham, måtte han finne sine litterære forbilder i den europeiske romantikken.

I sin egen levetid ble Maurits Hansen regnet som den fremste norske novellist og romanforfatter, og ble lest og verdsatt av en rekke av de senere norske forfatterne.

Kilde: Wikipedia, internett

Teleph Stub (ca.1750—1809)

Sogneprest i Skien.

Fra 1801-tellingen for Scheen:

<i>Teleph Stub</i>	61	<i>Hosbonde</i>	<i>Gift 1te gang</i>	<i>Sogne præst</i>
<i>Christiane Stub</i>	65	<i>Hans koene</i>	<i>Gift 1te gang</i>	
<i>Marte Stub</i>	28	<i>Deres datter</i>	<i>Ugift</i>	
<i>Claudia Stub</i>	21	<i>Deres datter</i>	<i>Ugift</i>	

samt 3 tjenestefolk.

Han ble begravet i Skien 27.oct.1809 "Scheens Hæderværdige Sogne Præst hr. Teleph Stub, 70 aar."

Kilde: Digitalarkivet, internett

Immanuel Christian Grave (1739-1820)

Han ble født i Rygge i Østfold (Smålenene) 1739 og døde 1820 i Sauherad, Telemark.

Foreldre: Sogneprest Christian Grave og Maren Lerke.

Gift med Isabella Christine Stockfleth (f.ca.1750).

Prest og forfatter, cand.theol. 1760, 1772 residerende kapellan i Gausdal, fra 1783 sogneprest i Saude (Sauherad). Under sitt opphold i København utgav han "En norsk hyrdes indtagelse i et bjerg" (1771), et bidrag til trykkefrihetsperiodens reformlitteratur. I 1811 utkom "Nationale fortællinger for den norske bondestand", som ble meget populære.

I 1801-tellingen for Sauherad er han oppført som "Sogne præst" med kone (begge i 1.ekteskap), ingen barn og med 10 tjenestefolk.

Div. kilder internett (primær- og sekundærkilder)

Johannes Crøger (1753-1830)

Født 1753 i Andebu i Vestfold og døde 1830 i Røyken, Buskerud.

Foreldre: Sogneprest Peder Crøger (1713-1791) og Olea Styhr.

Gift 1.g. med Bodil Johanne Holst (1757-1791), gift 2.g. med Helle Margrethe Neumann.

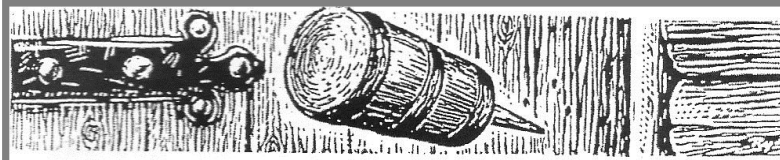
Han var res. kapellan i Stavern 1789-94, fra 1797 sogneprest i Hitterdal (Heddal) i Telemark og deretter i Røyken i Buskerud til sin død.

14 barn. Nr. 6 i denne barneflokket var Olea Styhr Crøger (oppkalt etter farmora); den kjente folkeminne- og folkevisesamleren i Telemark.

J. Crøger var en opplyst og særpreget prest sies det og som var både veltalende og omstridt. Videre sies at historiene etter denne mannen var mange - noe da C.N.Schwach sin beretning er et eksempel på.

I 1801-tellingen for Hitterdal/Heddal er han oppført med kone (begge i 2.ekteskap) med 5 barn samt 8 tjenestefolk.

Div. kilder internett (primær- og sekundærkilder)

Budstikka nr. 1-2013,
fortsettelse fra side 2

Møtekalender

våren/forsommeren 2013:

- 7. mars: Arbeidsmøte
- 21. mars: Arbeidsmøte
- 4. april: Arbeidsmøte
- 11. april: Årsmøte
- 25. april: Utvidet arbeidsmøte
tema: 1891-tellingen på nett
- 23. mai: Arbeidsmøte

Arbeidsmøter

Arbeidsmøtene blir holdt på vårt møterom i 2. etasje, hvor åpningstiden er kl. 17-20. Her kan vi sitte med våre PCer og jobbe med slekt hver for oss, sammen eller be om bistand. Styret har en vertordning/kontaktpersoner på møtene.

På de utvidede medlemsmøtene har vi orienteringer m.v. om ulike temaer i tiden kl. 19-21. Husk biblioteket stenger kl. 19, så kom i god tid før det.

Svenske og amerikanske kilder:

Laget har abonnement hos noen svenske og amerikanske nettsteder (betalingstjenester) med kirkebøker, folketellinger m.v., og på arbeidsmøtene er vi behjelpelig med oppslag her så langt tida strekker til.

Hedersprisvinnere

Følgende har fått Grenland Ættehistorielags hederspris:

2003: Reidar Ballestad	2004: Gunnlaug og Torbjørn Aasetre
2005: Jan Christensen	2006: Statsarkivet på Kongsberg
2007: Per Stian Bjørnø Kjendal	2008: Thor Wølner Gundersen
2009: Leif Biberg Kristensen	2010: Nils Buverud
2011: Gard Strøm	2012: Per Sverre Øvrud

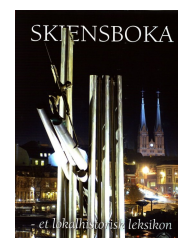
Æresmedlemmer

Følgende personer er pr. 01.01.2013 æresmedlemmer av laget:

Åse Boman-Larsen, Hans Cappelen, Rutt E. Greve, Thor Wølner Gundersen, Steinar Larsen, Hans Paul Madsen, Inger-Grethe Solstad, Dag Straume, Olav Vasbø, Torbjørn Aasetre.

Kilder til salgs:

Grenland Ættehistorielag har fortsatt noen nr. av Skien byleksikon til salgs. Boka koster fortsatt 400 kr., og dere kan bestille den ved å kontakte arkivar Kersti Sorter.

Grenland Ættehistorielag kaller inn til årsmøte

Dato og tid: Torsdag 11. april 2013 kl. 19:00

Sted: Herøya klubbhus

(ved Rema 1000 på Herøya)

Forslag til saker på årsmøtet må sendes styret
senest 28. mars

Etter årsmøtet blir det som vanlig foredrag:

Tor Gervin
Mormoner-pionerne fra Sandsvær

Det blir også servering og loddsalg

Vel møtt!